

Naročnina mesečno
25 Din, za izoženstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
izozženstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENECE

Klic po Bogu

Stotisočkrat, milijonkrat so tiskarniški stroji ob božičnih praznikih in ob prehodu iz starega v novo leto v vseh človeških jezikih ponavljali in zopet ponavljali besedo mir, ki je v tem vsakoletnem plebiscitu, ko se človek pod silo starodavnih in vedno mladih krščanskih tradicij vrne iz običajnega »hochstaplerstva« nazaj k iskrenosti, skromnosti in resničnosti otroškega čuvstvanja, ki je v tem ljudskem glasovanju, smo rekli, postal najsilnejši izraz skupne težnje živečega človeškega občestva.

Križem po vsemirju so se križali na božični večer in v silvestrovi noči govori, izjave in vzpodbude človeških vodij, v vseh jezikih in po vseh deželah naše ljube zemlje, in od povsod je prihajal vedno isti, najmočnejši odmev o miru, po katerem hrepeni človeški rod in ki ga bi rad v novem nastopajočem letu užival v najpopolnejši meri.

Celo iz dežel, kjer so v starem letu zažigali knjige, ki so si usodile pisati o miru, in kjer so zapirali in kaznovali kot javnemu redu in miru nevarne oznanjavalce pacifizma, celo iz krogov, kjer je dobila miroljubnost sramotilni pečat mehužnosti in duhovne lenobe, so v prošlih praznikih prihajale mehkejšje besede o miru kot dokaz za to, da človeške narave, ki jo je izoblikoval Bog po svoji podobi in ji vdihnil ljubezen kot gonilno silo napredka, ni mogoče trajno preplestati s protinarnimi lažgesli in da se vedno, včasih preje, včasih pozneje, prerije skozi šaro najrazličnejših gonov, ki oklepajo človeka, njegova najbitnejša lastnost ljubezen in da se izza raznih odurnih mask, ki si jih človek navede na svoj obraz, vendar le zopet in zopet pokaže njegovo pravo obličje, pod katerim se nahaja božji podpis. Pogledj sliko in podpis pod njo...

Ako prebiramo vso to natiskano literaturo in vse te govore o miru, dobivamo vtis, da nikdar niso odgovarjali tako dejanskemu razpoloženju in dejanskemu položaju, v katerem se nahaja človeštvo, kakor letos, ko gledamo nazaj na »leto razočaranja«, kot je zgodovina že krstila leto 1933. Kot ošabni, vase zaljubljeni in praznoglavi sinovi smo lani stopili v novo leto! Velika gesla so počivala v naših prsih! Veliki načrti so napihovali naša srca! Svet bomo obnovili, narode bomo pomladili, krizo bomo odpravili, stare razvaline bomo razkopali in vsadili mlado zrno novih idej, ki bodo obrodile na svojih vejah zlahtne sadove sreče in napredka. Kot izgubljeni sinovi smo se vrnili v razbitih čolnih in z razcefranimi jadri in prapori nazaj v pristanišče novega leta. Vse svoje bogastvo načrtov, zamisli, idej in podvigov smo razmetali in zapravili večinoma v slabih veseljaških družbah, ničesar ni ostalo od vseh visokoletečih programov in pokretov kot otožna misel na izgubljeni čas in trpek občutek razočaranja in srčnega gneva po preteklih nočeh.

Evropa je razočarana. Razočaranje na političnem polju, kjer smo s polnimi rokami razpisovali in veseljačili s papirnatimi načrti in s hinavskimi modrovanji. Razočaranje na gospodarskem polju, kjer smo brezskrbno oklepali po mednarodnih konferencah in se opajali z besedičenjem. Razočaranje v stanovskih problemih, ki smo jih mislili rešiti z retoričnimi poleti in v zraku visečimi teatralnimi pokreti. Razočaranje na duhovnem polju, kjer ustvarjajo notranje tvorne sile, a kjer smo si domišljevali, da zadostuje nekaj našopirjene samoljubnosti in našminkane polnadarjenosti, da se neizmerna sila človeškega duha premakne iz blagoljubja proti višjim etičnim vrednotam. Razočaranje na polju nadnarave, kjer smo sicer imeli na razpolago neizčrpne zaklade, a smo rajši fantazirali o pulhli, po zemlji dišečih lastnih modrostih, s katerimi naj bi korigirali ekonomijo božjih milosti.

Tako smo skozi razvaline svojih v samoljubju in samoprecenjevanju spočetih načrtov prišli na prag novega leta in takrat se nam je, mogoče zavestno, mogoče tudi samo podzavestno, izvil iz najglobljih globin, kjer še vedno in tudi pri najslabšem izmed nas tli žrjavica pozitivnega krščanstva, globok, a iskren vesoljni vzdihljaj po miru...

Stara evropska kultura se maje, to je morada najbolj solidna resnica, ki se mora zablistati pred očmi izgubljenega sina, ki je pritaival domov po enoletnem silvestrovanju med političnimi, gospodarskimi, kulturnimi in nadnaravnimi problemi prošlega leta. In kadar se vse maje, kadar ničesar okrog nas več ne stoji trdno in tudi ničesar več ne drži, kar smo smatrali za nezmotljivo, kadar je človek prišel s svojo modrostjo na kraj, potem se instinktivno vrača nazaj v očetovo hišo. Žival, kadar je spehana in ne najde več izida, opusti borbo in mirno pričakuje svoje usode. Človek pa z nemorom najde še ena skrivnostna vrata, skozi katera se reši pogibe... k Bogu.

In letos, poudarimo še enkrat, po teh brezupnih razočaranjih v preteklem letu, se nam zdi, da je človeštvo bolj kot kdaj prej z obema ramama podrla ta odrešilna vrata, ker se je od enega konca sveta do drugega tako enoglasno razlegel klic po miru, po tistem miru, ki je kot evangelij izšel med človeški rod iz davne prve božične noči.

A brez Boga ni obnove! Brez Boga v Zenevi ne bo obstojala Zveza narodov, brez Boga se razorožitvena konferenca ne bo nikdar končala, brez Boga tudi boj med revizionizmom in antirevizionizmom ne bo nikdar nehal, brez Boga ne bo obnove podonavskih dežel, brez Boga ne bo mirnega Balkana. Brez Boga so načrti o stanovskih državah prazen zrak in dim, brez Boga ne bo nobena konferenca našla dela in kruha za brezposelne in brez Boga bodo vzhodne agrarne države ostale še nadalje v bedi. Brez Boga ne bo noben pokret očistil in utrdil narodov, brez Boga so fašizmi le smešno napihovanje človeških pritlikavcev, brez Boga so demokracije nemiseln. Brez Boga človeka ne bomo nikdar dvignili na višjo ploskev pravčnosti in kreposti, brez Boga ne bo nove umetnosti in literature. Brez Boga ne bo nobena mladina mogla zmagati in prenoviti staro v novo. Vse to nervozno letanje sem ter tja po svetu, vse

Srečno novo leto 1934...

Bojni grom iz daljnega vzhoda

Sovjetski vojni komisar napoveduje vojno z Japonsko kot neizogibno

Pariz, 3. jan. tg. Na Daljnem vzhodu postaja položaj jako nevaren. Nankinška vlada in ves Kitaj sploh je jako razburjen, ker je mandžurska vlada, ki ne predstavlja ničesar drugega kakor japonsko dependanso na kitajskem kontinentu, sklenila, da proglasi dosedanjega predsednika mandžurske vlade Pu-Jia za mandžurskega cesarja. To je vsa-akor zelo dalekosežen dogodek, ker se s tem po 22 letih vzpostavlja dinastija, ki je svojčas vladala vsemu Kitaju. Japonci zasledujejo s tem brez dvoma namen, da ustvarijo pred vrati Pekinga položaj, ki mora neizogibno vesti prej ali slej k aneksiji vsega severnega Kitaja in tako zvane notranje Mongolije po novem mandžurskem cesarstvu. Že sedaj vlada v pekinški provinci

popolna anarhija

Tam se namreč vršijo borbe med četami osrednje kitajske nankinške vlade in med četami generala Liu Kven Tana, ki se je kitajski vladi uprl in se nahaja že 50 km vzhodno pred vrati Pekinga. Brez dvoma podpira to gibanje, ki meri na odcepitev pekinške province od Kitaja, Japonska. Obenem divja državljanska vojna v južnem Kitaju, kjer so komunisti zavzeli važni mesti Fučou in Hanoi. Nankinška vlada je poslala nadnje veliko armado, ki sedaj obe mesti bombardira. Ker pa se v Fučou-u

nahaja velika japonska kolonija, bo med Kitajsko in Japonsko gotovo prišlo do konflikta, ako bi bilo po bombardementu ogroženo življenje in imetje japonskih državljanov. Splošno prepričanje je, da Japonska nalašč noče evakuirati svoje kolonije, zato, da bi izzvala konflikt in poslala svoje ladje v fučovske vode.

Pa tudi konflikt med Japonsko in Rusijo je postal napet do skrajnosti. Rusija je prepričana, da japonski vojaški krogi delajo mrzlično na to, da bi Japonska nemudoma zasedla vse rusko Primorje od izliva Amurja do Bajkalskega jezera, da na ta način odvzame Rusiji vsako možnost letalskega bombardiranja japonskega otočja. Zato so vsi sedaj naravnost ultimativno zahtevajo od tokijske vlade, da sklene z Rusijo pakt o nenapadanju in da od Rusije odkupi vzhodnokitajsko železnico, zato da bi se preprečili vsi konflikti, ki na tej progi dan za dnem nastajajo med mandžurskimi oblastmi in rusko upravo železnice. Toda Tokio ima za pogodbu o nenapadanju čisto gluha ušesa, za železnico pa ponuja 50 milijonov jenov, to je samo eno četrtino tega, kar zahteva Rusija (250 milijonov zlatih rubljev). Prav sedaj vlada v ruskem časopisju veliko ogorčenje, ker je mandžurska policija zopet zaprla celo vrsto ruskih železniških uradnikov, radi česar so Sovjeti kot proti-

ukrep zaprl 25 mandžurskih državljanov v ruskem Poamurju.

Vorošilov napoveduje vojno

Na XVII. kongresu komunistične stranke v Moskvi se bodo o odnosih z Japonsko temeljito razgovarjali in se bo prebralo poročilo, v katerem vojni komisar Vorošilov napoveduje bližnjo vojno z Japonsko. Vojna nevarnost med Japonsko in Rusijo je postala tako grozeča, da se o njej razpravlja v vseh evropskih kabinetih, posebno pa v Parizu. »Matin« trdi, da je rusko-japonska vojna neizogibna, ker Japonska nikakor ne more opustiti svoje azijske politike. Na eni strani čuti nujno potrebo gospodarske ekspanzije v Mandžuriji in Mongoliji, na drugi pa mora pobijati komunistično nevarnost v Mandžuriji, kjer Sovjeti rujejo proti mandžurski, oziroma japonski vladi. Neki diplomat, ki je te dni prišel iz Tokia, kjer je del časa bival, pravi, da niti najmanj ne dvomi o tem, da mora vojna že v kratkem izbruhniti. Misli pa, da bo ostala omejena na Japonsko in na Sovjete, ker se evropske države ne bodo vmešavale in ker bi tudi Amerika pustila, naj se dogodki razvijajo, kakor hočejo (?). Japonski vojaški krogi odlašajo samo zato, ker se še pripravljajo.

Rim kliče London

Sir John Simon pri Mussoliniju

3. januarja.

Prišel je dolgo napovedani trenutek: angleški zunanji minister sir Simon je došel na hidroavionu v Ostio, od koder se je podal v Rim. Sir Simon je bil že danes sprejet od Mussolinija, s katerim je imel popoldne dolg razgovor. Jutri bo imel s šelom italijanske vlade rano zjutraj drugi razgovor. Da je angleški obisk v Rimu velikega pomena za mednarodno politiko, se razvidi tudi iz tega, ker se bo sir Simon mudil v Rimu cele tri dni in ne bo prišel v London prej kakor v nedeljo zvečer. O namenu njegovega potovanja pišejo svetovni listi že cel teden, pri čemer se opaža tako v italijanskem kakor v angleškem časopisju tendenca, da bi se dosegel med Anglijo in Francijo sporazum, ki naj vpliva na Francijo. Ali pa se bo tak sporazum v Rimu res dosegel, to je še vedno vprašanje. In vsak način je zanimivo, da je fašistični tisk prepričan, da Francija kljub spomenici, ki jo je izročila Hitlerju, ne bo zavzela končnoveljavnega stališča v vprašanju razorožitve in tudi glede ostalih evropskih problemov, dokler se ne bodo izvedeli rezultati razgovorov med sirom Simonom in Mussolinijem. Glasilo italijanskega zunanjega urada »Giornale d'Italia« pa kot uvod k tem razgovorom poudarja, da Italija in Anglija popolnoma soglašata v tem, da je mednarodni

položaj zelo resen

tako da ne zadoščajo meritorične izjave, ampak da morajo odgovorni voditelji evropske politike storiti energične in pravočasne ukrepe. Italija in Anglija nista vezani po nobenih zavezniških pogodbah in obveznostih in zato lahko najdeti skupno formulo, po kateri bi se dosegla sprava v Evropi z resnično evropskega in univerzalnega stališča. Nekaj se mora storiti, kajti evropski narodi glasno zahtevajo razjasnitev sedanjega nevzdržnega položaja. Sicer so pa italijanski listi zelo mokeri, tako da se iz njihovega pisanja absolutno ne da razbrati, kako si Mussolini konkretno zamisli razplet sedanjega položaja v Evropi. Nekoliko bolj zgovorni so pa angleški listi. Ti pravijo, da bo Mussolini Simonu predložil konkreten predlog

reforme Zveze narodov

Kako pa naj bi ta reforma izgledala, tega tudi angleška javnost še ne ve. Zaenkrat se za tako reformo poteguje najbolj laburistični »Daily Herald« v uvodnem članku, v katerem pravi, da je po trinajstih letih izkušnje reforma ženevske Zveze postala nujna in da ta reforma mora biti radikalna. Bilo bi po mnenju tega lista nespametno, upirati se reformi zato, ker je kritika prišla od strani Italije in Nemčije. Bajje tudi Amerika in Sovjetska unija stojita na

Dunajska vremenska napoved. Oblačno. Narasčajoča nagljenost k nevihtam. Temperatura bo zaenkrat malo spremenjena. V enem ali dveh dneh bo najbrž pritisnil mraz.

Zagrebška vremenska napoved: Pretežno oblačno, megleno s padavinami, hladneje.

to drenjanje, razgovarjanje, konference, posvetovanja, pogajanja, izjave, načrti, protinačrti, pakti, resolucije, vsa ta nervoznost, ki je tako značilna za človeka L. 1933, je podobna obnašanju norea, ki v svoji zamreženosti celici rešuje človeštvo. Brez Boga ni obnove!

Stara evropska kultura se maje, to je res, in človeštvo menda letos jasneje vidi, kaj? Kajti navzlic vsemu in nasproti vsemu se bo v času, ki je orožje, ki se ga poslužuje Bog, da vodi človeški rod, uveljavilo tudi v revoluciji, ki jo preživljamo, geslo, da se bosta naša kultura in njen družabni red obnovila le na trdni skali krščanstva — ali pa se ne bo niti rešila, niti obnovila nikdar. Ali bomo šli zapravljati še eno leto — brez Boga, ali pa ž njim graditi srečo, ki bo — ostala?

stališču, da ne moreta vstopiti v Zvezo narodov, dokler bo ostala taka, kakršna je. Ostalo angleško časopisje pa je glede tega vprašanja bolj rezervirano, pač pa poudarja, da je poleg vprašanja oborožitve ali neoborožitve Nemčije najvažnejši problem

problem Podonavja

o katerem se bosta Simon in Mussolini gotovo temeljito razgovarjala. Mednarodni dogodki zadnjega časa, predvsem pa izstop Nemčije iz Zveze naro-

Mussolini: „Ne bojim se vojne!“

»Popolo d'Italia« prinaša danes izjavo šefa italijanske vlade Mussolinija, v kateri razlaga svoje poglede na leto 1934. Mussolini pravi med drugim: »Kar se tiče usode Zveze narodov, je veliki fašistični svet že vrlog kokco: ali se bo Zveza narodov reformirala ali pa bo vzela konec. Ideja reforme bo zmagala tudi zategadelj, ker ni nobenega povoda za sumničenje, da bi italijanske ideje pome-nile zapostavljanje malih držav. Italija se zavzema za stalen sporazum med velikimi državami tudi zato, da bi se boljše zajamčil mirni razvoj malih držav. Kar se tiče razorožitve, mora Evropa in sploh ves svet začeti popolnoma iznova, ako naj se dosežejo konkretni rezultati. Treba je z drugimi besedami, da se države, kojih spori bi mogli ogroziti mir, med seboj spravijo, kajti v nasprotnem slučaju bo Zveza narodov zmrznila in se bomo vrnili k sistemu ravnovesja velesil kakor je vladal pred vojno.«

Ne bojim se vojne — tako izjavlja Mussolini dalje — vsaj ne zaenkrat, in sem mnenja, da se medtem ko je mednarodni položaj nadvse zapleten in poln neznan, notranja situacija mnogih držav razvija tako, da se kaže trak upanja. Stare ideologije se podirajo druga za drugo, vsak se zaveda, da zahteva vodstvo javnega življenja veliko odgovornost in svet, ki ga je trpila liberalna in marksistična demokracija, pričakuje zgleda velikega moča. Vrh tega so izginila mnoga praznoverja na gospodarskem polju in so se opustili izvestni nevarni eksperimenti, s katerimi naj bi se pomagalo industriji, trgovini in financam. Toda to, kar je najbolj vredno, je to, da se po vseh državah kaže ojačenje korporativne ideje.

Mussolini na koncu poudarja, da bo Italija s svojim novim Svetom italijanskih korporacij nu-

dov, so bili vzrok, da se je nekoliko pozabilo, da je Mussolini pretekle jeseni predložil v Zenevi spomenico o gospodarski rekonstrukciji podonavskih držav. V tej zvezi nekateri angleški listi, ki od nekdanj delajo propagando za popravo »krivice«, ki so se prizadele Madjarske, objavljajo članek grofa Bethlena, ki zopet izjavlja, da ni mogoče noben podonavski blok, ako se ne vpoštevajo življenjski interesi in zahteve Madjarske. S tem misli seveda revizijo trianonske pogodbe in meni, da bi ta revizija nikakor ne škodovala francoskim interesom. Ekonomska zveza Male antante se mu pa zdi absurda. Vendar pa v merodajnih krogih temu pisanju ne posvečajo pozornosti in so prepričani, da se bo podonavski problem mogel rešiti pravilno le v sporazumu med vsemi državami, ki so pri tem prizadele, in čisto naravno je, da morajo imeti pri tem glavno besedo ravno države Male antante.

dila svetu v novem letu najbolj radikalno reformo v zgodovini modernega časa. »Ako sem v Milanu pred nepregledno množico dejal, da bo svet postal fašističen ali pa vsaj fašizmu podoben, ponavljam danes s še trdnjšim prepričanjem, da bo leto 1934. na tej poti pomenilo odločilen korak naprej.« — (Brez komentarja.)

„Svobodne“ korporacije v Italiji: Komisarji, komisarji, komisarji...

Rim, 3. januarja. b. Komisarji, ki jih je Mussolini postavil v vseh fašističnih poslovalskih in delavskih zvezah, so prevzeli vodstvo teh zvez, medtem ko so dosedanja upravniški odstopili. Danes je državni podtajnik v ministristvu za korporacije Piaggi sprejel komisarje fašističnih delodajalskih in delavskih zvez ter jim dal potrebna navodila, kako naj delajo, da te zveze pripravijo teren za organizacijo korporativne ustave. Potem je komisarje sprejel v avdienco še šef italijanske vlade Mussolini.

Italija bo branila Avstrijo

Rim, 3. januarja. c. »Lavoro fascista« piše v članku o novoletnem govoru Dollfusova, da se na Bavarskem vršijo velike priprave za aneksijo Avstrije. List piše, da se v slučaju nasilne priključitve Avstrije k Nemčiji Italija ne bo dala voditi po nobenih ozirih prijateljstva do Nemčije. Italija bo do skrajnosti branila nezavisnost Avstrije, ker za Italijo mora Avstrija ostati nezavisna država. Nemčija mora s tem mnenjem Italije računati.

Baltik se otepa Nemcev

Rusija proti nakanam hillerjevskega imperijalizma

London, 3. januarja. (a) Reuter poroča: Iz vseh baltških držav prihajajo poročila o drastičnih ukrepih proti prevratni akciji nacionalnih socialistov. Litva je izgnala nad 100 nacionalno socialističnih agentov. Mnogi teh so bili zaposleni kot učitelji, uradniki in celo kot državni uradniki. Estonska vlada je takisto aretirala voditelje nacionalno socialistične bratovske družbe in zaplenila pri tej priliki listine, iz katerih izhaja, da so nacionalni socialisti imeli po vseh baltških državah podrobno razpredeno organizacijo z nalogo, da pripravi bodočo združitve teh držav z veliko Nemčijo. Podobno je ravnila tudi Latvija. Tudi ta država je izdala proti nacionalno socialistični poplavi ostre ukrepe.

Nemška stremjenja se naslanjajo na nekdanje pravice nemškega viteškega reda. Ta red je v tistih časih združil vse baltške pokrajine z vzhodno Prusijo. Za združitve pa je bila začasna. Oblednice tistih dni še zdaj praznujejo v Vzhodni Prusiji.

Prodiranje v vzhodne pokrajine spada med stare načrte nacionalno socialistične zunanje politike. Glavni vodja te politike je dr. Rosenberg, ki

vođa zunanji oddelek nacionalno socialistične stranke.

Semkaj spada tudi govor sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Litvinova, ki je v tem svojem govoru poudarja, kolikšne važnosti je za Rusijo popolna neodvisnost baltških držav in kako se je treba odločno postaviti proti nemškim stremljenjem po osvojitvi vzhodnih pokrajin.

Kmetijska stranka v Ameriki

Pariz, 3. januarja. Iz New Yorka poročajo, da se je v zadnjem času v USA, zlasti v kmetijskih predelih Srednjega zapada začel pokret za ustanovitev nove politične stranke z naprednjakom in socialno tendenco. Na čelu tega pokreta je zveza ameriških poljedelskih delavcev, katere predsednik bo imel v New Yorku javno zborovanje in tam podal program nove stranke, ki bi bila tretja politična stranka v USA. Novi predsednik newyorške občine Laguardia, ki so ga povabili na današnje zborovanje, je povabilo odklonil, češ da je obljubil, da se za dobo, dokler bo trajalo njegovo županovanje, ne bo mešal v politiko.

Notranja kriza v Romuniji

Bukarešta, 3. januarja. b. Kralj Karel je v teku današnjega dopoldneva sprejel v Sinaji več voditeljev političnih strank. Med drugim so bili sprejeti v avdienco tudi notranji minister Insuletz, državni podtajnik Tatarescu in minister Viktor Antonescu. Ministriški predsednik Angelescu je prišel popoldne v Sinajo in bo zvečer sprejel v avdienco pri kralju. Obenem z Angelescu je prisel tudi finančni minister Konstantin Bratianu. Pogajanja v Sinaji se nanašajo v glavnem na izvolitev novega šefa liberalne stranke. Kriza v liberalni stranki postaja vsak trenutek hujša. Liberalni krogi poudarjajo, da je kralj imenoval Angelesca za predsednika vlade in mu pri tej priliki izrazil svoje zaupanje kot bodočemu predsedniku liberalne stranke. Nasprotno pa se v enem delu stranke smatra da Angelescu ni prava osebnost za prevzem vodstva v trenutku, ko je potrebna energična akcija v zamotnem notranje-političnem položaju.

Kakor kaže, je bila kriza v Romuniji nepričakovano hitro rešena. Sedaj je jasno, da je zunanji minister Titulescu umaknil svojo demisijo, ki jo je podal v protest proti slabosti vlade, ki ni bila sposobna, da prepreči umor šefa liberalne stranke in vladnega predsednika Duce. Seveda pa sedanjí vladi ni zagotovljeno dolgo življenje že samo zaradi tega, ker se predsednik vlade dr. Angelescu boji maščevanja »železne garde« in želi sam odstopiti, na drugi strani pa tudi radi tega, ker ga tudi ostale stranke ne smatrajo kot pravega človeka, ki naj bi vzel v roko vaje romunske notranje politike. Radi tega ni izključeno, da bo v kratkem prišel na njegovo mesto dosedanjí finančni minister Bratianu. Tu pa se pojavlja zopet zapreka od zunaj. Inozemski upniki namreč nočejo Bratianove konservativne finančne politike. Radi tega se splošno misli, da bo človek bodočnosti v Romuniji sam zunanji minister Titulescu; samo zaenkrat še ni prišel njegov čas.

Koroški Slovenci in avstro-nemški spor

»Völkischer Beobachter« dne 3. januarja 1934, šte. 3, piše pod naslovom: Dollfuss, upanje slovenske iredente na Koroškem — Laž »Reichspost« in resnica sledeče:

Vodilni list krščanske socialne stranke v Avstriji »Reichspost« je dne 22. decembra 1933 objavila na prvi strani pod naslovom »Narodnosocialistično izdajstvo nad obmejnimi Nemci« senzacionalno napihanjeno vest, da so krogi narodnosocialističnega zunanje-političnega urada, ki ga vodi Alfred Rosenberg, baje izrazili, da se odrečejo vsaki

Na seji koroškega deželnega zbora, ki se je sestel nekaj dni pozneje, so podpisali vsi koroški deželni poslanci, izjemši nacionalne Slovence, spomenico na koroškega deželnega glavarja dr. Kernmeierja, v kateri vprašujejo o vesti »Reichspost«. Kajpada je pri tej priložnosti koroški deželni poslanec Leer obrekoval zunanje-politični urad narodnosocialistične stranke in sramotil tudi narodni socializem, kakor pač že odgovarja krščansko socialni demagogiji.

Isto vest »Reichspost« je priobčil tudi »Kärntner Tagblatt«, ki ga vodi monsignore Paulitsch, bivši državni poslanec in to ne da bi se potrdil prinesiti kakšnih dokazov za to lažljivo vest, akoravno je bila resnica o tej lažljivi vesti takrat že javno znana.

Zunanje-politični urad narodnih socialistov je k tej lažljivi vesti »Reichspost« zavzel sledeče stališče:

Kakor smo izvedeli, se razširjajo na Dunaju in po Celovcu lažljive vesti, ki zasledujejo samo politične obrekovalne namene, češ, da se je vodja našega urada Alfred Rosenberg baje izjavil, da bi

prista v postev in da bi bilo tudi mogoče, da se K temu izjavljamo, da so vse te trditve popolnoma izmišljene.

med tem prišla nedvoumna izjava, ki zavrača te namenoma lažljive česti in v kateri med drugim beremo sledeče: »K članku v Reichspost« se izjavlja, da o

Strašna rudarska nesreča

Praga, 3. januarja. k. V rudniku Nelson se je danes zgodila velika katastrofa. Nastala je v rudniku velika eksplozija, od katere so v bližnjem mestu popokale vse šipe. Vse zgradbe rudnika na površini so razrušene. Misli se, da je prišlo do eksplozije v rovin. V rudniku se je ob času nesreče nahajalo 150 rudarjev. Nobenega se niso rešili. Sklepajoč po učinku eksplozije zunanji rudnika, se splošno misli, da so vsi rudarji mrtvi.

Izgoni iz Koroške

Dunaj, 3. jan. b. Kakor znano, so avstrijske oblasti aretirale na Koroškem kneza Bernharda Saxen-Meinigena, ki je bil radi narodno-socialistične propagande obsojen na zapor in interniran na koncentracijsko taborišče v Woellersdorfu. Princa pa se je v mesecu decembru posrečilo pobegniti skupaj s svojo soprogo v Italijo. Te dni se je vrnil iz Nemčije in dospel preko Salzburga z ekspresnim vlakom na Koroško. Njegov prihod je bil aviziran. Na Silvestrovo so ga avstrijske oblasti na Koroškem aretirale. Saxen-Meinigen je bil obenem s svojo soprogo takoj obsojen na dosmrtni izgon iz Avstrije. Oba so odpremili na nemško mejo.

Kriza v belgijski vladi

Bruselj, 3. januarja. c. Nenadno je nastopila nevarnost, da izbruhne vladna kriza. Vlada je namreč nedavno sklenila, da odpusti 80 uradnikov, ki so bili nastavljeni za časa nemške okupacije. Kmetijski minister Sap je zagrozil hkrati z nekaterimi flamskimi poslanci, da bo izvajal proti vladi vse posledice, če bi vztrajale na tem, da odpusti teh 80 uradnikov. Večina vlade se je na seji strinjala s kmetijskim ministrom. Belgijska javnost pa je bila na to zadevo opozorjena z velikim protestnim shodom patriotske organizacije bojevnikov, ki zahteva odložitve teh uradnikov. Vojni minister je danes zagrozil z demisijo, ako vlada ne odpusti teh uradnikov. V četrtih bo odločilna seja belgijske vlade, ki bo morala rešiti to vprašanje.

„Rešilna armada“ v Podonavju

Dunaj, 3. jan. b. »Rešilna armada« od danes naprej ni več pod vrhovnim vodstvom Berlina. Na čelu rešilne armade v Avstriji in Madžarski je postavljen angleški polkovnik Bower. Polkovnik Bower ima nalogo, da organizira posebne skupine tudi v Jugoslaviji in Romuniji.

Novo aretacije

Bukarešta, 3. januarja. c. Urednika »Kalvenderula« Nikofor Zaliitis in generala Cantacuzena, ki sta bila aretirana, bodo prepeljali v Ploesti, kjer se bosta zagovarjala hkrati z atentatorjem pred posebnim sodiščem. Danes so pripeljali v Bukarešto urednika »Cuventula« Noe Jonescu in je bil zelo dolgo zasliševan. Ugotoviti so hoteli, v koliko je tudi on odgovoren za organizacijo atentata. V svojem listu je namreč zadnji čas vodil zelo močno propagando za železno gardo.

Odstop vlade

Bukarešta, 3. jan. AA. Rador poroča: Vlada je podala ostanko. Minister za trgovino in industrijo g. Tatarescu je dobil mandat za sestavo nove liberalne vlade. Djordje Tatarescu pripada mlademu pokolenju liberalne stranke. Studiral je v Parizu in tanki promociiral za doktorja prava. Po vojni je bil član eseh romunskih narodnih skupščin. Kot parlamentarec se je odlikoval s svojim govorničkim darom. V vladi Jona Bratianu je bil državni podtajnik od leta 1922 do 1926. Tudi v vladi Vintile Bratianu je bil državni podtajnik, v vladi Duce pa trgovinski minister. Tatarescu velja za odločnega in zelo spretnega državnika. Nova romunska vlada bo sestavljena že noč.

Titulescu hočejo ubiti

Pariz, 3. januarja. AA. Današnji »Echo de Paris« prinaša po londonskem »Daily Herald« vest, da sta odpotovala v St. Moritz dva člana romunske organizacije »železna garda«, da ubijeta romunskega zunanje ministra Titulescu. Po tej vesti stražita dva detektiva noč in dan hotel, v katerem stanuje Titulescu.

kakšnih tam navedenih posvetovanjih ni ničesar znanega in da jih zato tudi ni treba demantirati.

ima že od nekdanj svoj trden pravec, da so namreč mirne pogodbe nedotakljive. Ta politika se tudi v bodoče ne bo spremenila.

ima za cilj utrditev mira v srednji Evropi.

Izmišljena vest »Reichspost«, ki je čisto podobna oni lažljivi vesti pred nekaj časa, da se namreč nemške vojske čete zbirajo na bavarski meji in da nameravajo vstopi v Avstrijo, zasleduje seveda gotove določene namene.

Prvič naj bi se obmejno nemštvo v Avstriji nahujskalo proti narodnemu socializmu in drugič naj bi se

ozemlju zopet znova oživile, kar na, ni povzročilo večje napetosti z Nemčijo, s katero se danes nahaja v dobrih odnosih. Uspeh pa bo samo ta, da se bo Avstriji le še bolj odtujila.

Na koroškem se nahaja namreč slovenska iredenta, ki narodni socializem z vsemi sredstvi pobija. Glasilo te iredente »Koroški Slovenec« je še pred kratkim pisal v članku o notranje-političnem položaju Avstrije sledeče:

»Z nastopom kanclerja Dollfussa se je položaj naše manjšine na Koroškem brez dvoma moralno utrdil... Manjšina je na svojem ozemlju celo zastopnica smernic, ki jih zasleduje vlada...«

To je torej resnica. Slovenska iredenta, ki si ničesar bolj ne želi, kot združitve koroškega z avstrijskim, se je za zastopnica vladnega programa Dollfussa. Ona tega gotovo ne dela iz rodoljubnega navdušenja, ampak zaradi tega, ker ve, da njene želje izdajalska vlada najboljše zastopa.

To izjavo uradnega glasila nemškega hitlerizma smo smatrali potrebno, da jo prinesemo v zvezi s člankom, ki smo ga pred božičnimi prazniki o tem vprašanju že objavili. Debeli in razprti tisk je že v originalnem članku. — Op. ured.

V par vrsticah

Število smrtnih žrtev, ki jih je zahtevala povodenj v Južni Kaliforniji je naraslo na več kot sto. Do zdaj so našli 40 trupel. Pet tisoč ljudi dela noč in dan in čisti ruševine v poplavljenih krajih.

Iz Washingtona poročajo, da je vest o ostavki ameriškega poslanika v Parizu Straussa neresnična. Strauss bo odpotoval v Pariz 13. t. m.

Predsednik Roosevelt je prvič po Wilsonu osebno otvoril kongres. V svoji poslanici je navedel, da znaša primanjkljaj državnega proračuna več ko 4 milijarde dolarjev (200 milijard Din).

Na švicarskih visokih Solah je bilo v študijskem letu 1932-33 imatrikuliranih že 2.063 inozemcev, med njimi 200 študentk.

Francoska vlada razpiše danes posojilo za vsaj 10 milijard frankov, kolikor je izglasoval parlament. DNR poroča: Letošnje zimo se bo začela gradnja avtomobilske ceste iz Stuttgarta v Ulm. Pri delu bo zaposlenih okoli 15.000 delavcev dve leti.

Italijanska poslanska zbornica in senat sta se danes prvič sestala po božičnih počitnicah.

V Zala Egerszegu so večeraj nacionalisti priredili velike demonstracije proti Judom. Napadli so nekatere sinagoge ter metali v okna polena in kamenje.

V poučenih krogih se pričakuje, da se bodo francosko-nemška pogajanja v kratkem nadaljevala. V Parizu je umrl zgodovinar vojvoda de la Force, član akademije je 98. letu starosti.

Sovjetske oblasti so obsodile nekaj šoferjev v Moskvi na 6 mesecev zapora zaradi tega, ker so od inozemcev sprejemali napitnine.

Iz Ottave poročajo, da je požar uničil glasovito sliko van Dycka, ki se cení na 150.000 dolarjev.

Nalivi zadnjih dni so povzročili v Macedoniji veliko povodenj. Ponekod je uničen ves pridelek. Vlada je organizirala pomožno akcijo za prizadete pokrajine.

Listi poročajo, da bo dr. Beneš obiskal Sofijo po vsej priliki 18. januarja. Iz Sofije bo českoslovaški zunanji minister odpotoval v Atene.

Po vestih iz Poljske in Ukrajine se nam približuje nov val mraza. Pričakujejo velik padec temperature.

Med južnoameriški državami se pripravljajo nove napetosti. Zopet se je začelo pogrevati vprašanje Leuticije, ki je sporno med Kolumbijo in Peruiem.

Zanimivosti iz Nande Novakovega procesa

Ljubljana, 3. januarja.

»Slovenec« je že v današnji izdaji kratko poročal o procesu župana g. Nandeta Novaka iz Nevelj pri Kamniku, ki je bil obtožen po zakonu o zaščiti javnega reda in miru v državi. Senatni predsednik g. Ivan Kralj je uvodoma pripomnil: »Danes sta druga sodnika. Treba je, da se vsa razprava kratko ponovi.« Nato je nadaljeval: »Ali imate kaj pripomniti? Ali se čutite krivega?«

Obtoženec Nande Novak: »Ne. Nisem govoril. Kaj takega nisem niti slišal. Če bi, bi nastopil proti. Razgovarjal sem se pač o težavnih razmerah gospodarstva.«

Predčitalo so se nato izpovedbe prič, ki so bile zaslišane na razpravi 5. decembra lani. Senatni predsednik: »Zadnjič zaslišane priče niso vedele dosti povedati.« Priča Hočevar Fran je najprej v Kamniku zelo obremenilno izpovedal za obtoženca, pozneje pa je prekladal, češ, da ni točno, kar je bilo zapisano na policiji. Branilec dr. Žvokelj: »Hočevar je rekel, da v Kamniku tisti gospodje kar pišejo, pa nič ne vprašajo.«

Druga priča Osenar Franc je pozneje izjavil: »Sem star, malo gluhi in se za politiko soloh ne brigam. Mi pamet peša.« Priča Lakner Vinko je poudarjal: »Obtoženec je zelo priljubljen med ljudmi. Vsakemu gre na roko, če je njegov pristav ali ne.« Priča odvetnik dr. Potokar Ivan je izjavil: »Povedal mi je g. Novak, da je odločen nasprotnik vladne stranke, udan pa je državi in ljubi svojo domovino. Slovenija je mogoča edino le v Jugoslaviji.«

Glavna priča vet. svetnik Ravtar

Senatni predsednik je nato odredil, da se pozove pred senat glavna priča, veterinarski svetnik Ravtar Josip. Branilec je še pred zaslišanjem navajal mnoge važne okoliščnosti, ki naj pojasnijo razmerje med vet. svetnikom in obtožencom. Navajal je med drugim, da je bil obtoženec vedno zaveden Slovenec in Jugoslovian, pač pa tudi človek, ki je odkrito povedal svoje mnenje. Pokazal je to tudi napram generalu ministrskemu predsedniku Petru Živkovcu, ko mu je na znanem banketu pojasnil vse pritožbe in težave kmečkega naroda. Gg. Ravtar in Cerar sta večkrat vabila obtoženca, da bi vstopil v JRKD. V prejšnji razpravi (proti g. L. Sparhaklu) je dejal poštni ravnatelj dr. Tavzes: »Taki ljudje, ki ne spreminjajo svojega mnenja, niso slabi ljudje.« Tak je obtoženec Vet. svetnik Ravtar je leta 1927 kandidiral pri skupščinskih volitvah. Moral bi bil oditi v Makedonijo. Obtoženec pa je zastavil ves svoj voliv, da ni šel tja doli. G. Ravtar je pozneje prišel k obtožencu, se mu zahvalil in ga prosil, da sprejme pobratimstvo. Od takrat sta si bila vedno prijatelja. G. Ravtar je kasneje prevzel vodstvo JRKD za kamniški okraj.

Priča Ravtar, ki snorazumno z državnim tožilecem in branilecem ni bil zaprisežen, je nato očitno vsebinsko političnega razgovora z obtožencom. Senatni predsednik: »V Kamniku ste bili zaslišani. Sami ste diktirali zapisnik. Povejte, kakšno je vaše razmerje do obtoženca in od kdaj se poznata?«

Priča: »G. Novak je bil daljši čas predsednik okrajne blagajne. Pozneje je bil tudi predsednik okrajne kmečkega odbora. V obeh institucijah sem bil jaz tajnik. Tam sva se zelo dobro spoznala. Pozneje, ko so bile 1927 volitve, sem kandidiral. Nato sem bil premečen. Takrat je on, kot je meni rekel, interveniral, da se me ni premestilo. Ne vem, če je to res. Mogoče! Smatram pa, da je bila reparacija prizadejanj krivic le dolžnost. Drugače sva se dobro razumela. Prihajal je v mojo pisarno. Vsakokrat sva se lepo razgovarjala.«

Branilec: »Ali sta se tikala?«

Priča: »Da. Saj jaz ga tudi nisem naznanil. Stvar bom pojasnil.« Priča je nato obširno skušal opisati razvoj dogodkov. V Kamniku so se širile govorice, da dobimo Trst, Gorico in Primorje. Ob priliki je meni obtoženec izjavil, da je bil dr. Korošec v Rimu in da je dejal: »Samo to naj še doseže, potem gre rad v penzijo.«

Predsednik: »Kaj naj dr. Korošec doseže?«

Priča: »To je združitve vseh Slovencev! — odvrgnil sem obtoženca: »Moralo bi se reči v okviru Jugoslavije.« Obtoženec me je začel spraševati, kaj bi bilo, če bi se ustanovila vmesna država. Odvrgnil sem mu, da o tem ni govora, tudi ne, da bi bila Slovenija pod italijanskim protektoratom; naj ne bo tako naiven, kajti Mussolini ne bo nič dal, kvečjemu nam še to vzeli, kar imamo. Tak je bil v splošnem najin razgovor.«

Predsednik: »Kako je vse to povedalo?«

Priča: »Vse, da mu je povedal dr. Korošec.«

Predsednik: »V kakšnem smislu?«

Priča: »Iz celega razgovora sem posnel, da bi bili pod italijanskim protektoratom.«

Predsednik: »Važno je, kako je vam vse tole pravilo?«

Priča: »Vse, da mi je povedal dr. Korošec.«

Predsednik: »V kakšnem smislu?«

Priča: »Iz celega razgovora sem posnel, da bi bili pod italijanskim protektoratom.«

Predsednik: »Važno je, kako je vam vse tole pravilo?«

Priča: »Vse, da mi je povedal dr. Korošec.«

Predsednik: »V kakšnem smislu?«

Priča: »Iz celega razgovora sem posnel, da bi bili pod italijanskim protektoratom.«

Predsednik: »Važno je, kako je vam vse tole pravilo?«

Priča: »Vse, da mi je povedal dr. Korošec.«

Predsednik: »V kakšnem smislu?«

Priča: »Iz celega razgovora sem posnel, da bi bili pod italijanskim protektoratom.«

Predsednik: »Važno je, kako je vam vse tole pravilo?«

Priča: »Vse, da mi je povedal dr. Korošec.«

Predsednik: »V kakšnem smislu?«

Priča: »Iz celega razgovora sem posnel, da bi bili pod italijanskim protektoratom.«

Predsednik: »Važno je, kako je vam vse tole pravilo?«

Priča: »Vse, da mi je povedal dr. Korošec.«

Predsednik: »V kakšnem smislu?«

Priča: »Iz celega razgovora sem posnel, da bi bili pod italijanskim protektoratom.«

Predsednik: »Važno je, kako je vam vse tole pravilo?«

Priča: »Vse, da mi je povedal dr. Korošec.«

Predsednik: »V kakšnem smislu?«

Priča: »Iz celega razgovora sem posnel, da bi bili pod italijanskim protektoratom.«

Predsednik: »Važno je, kako je vam vse tole pravilo?«

Priča: »Vse, da mi je povedal dr. Korošec.«

Predsednik: »V kakšnem smislu?«

Priča: »Iz celega razgovora sem posnel, da bi bili pod italijanskim protektoratom.«

Predsednik: »Važno je, kako je vam vse tole pravilo?«

Priča: »Vse, da mi je povedal dr. Korošec.«

Predsednik: »V kakšnem smislu?«

Priča: »Iz celega razgovora sem posnel, da bi bili pod italijanskim protektoratom.«

Priča: »On me je le vprašal, če bi se taka vmesna država ustanovila. Povedal mi je obtoženec, da se je razgovarjal z dr. Korošcem, da gre za združitve vseh Slovencev in da, če dr. Korošec samo to še doseže, potem da rad umrje.« Priča je nato pripomnil, da dobesedno vsega razgovora ne more navesti.

Predsednik: »Torej sta govorila, da se združijo vsi Slovenci. Ali je pri tem rekel, da bi bilo dobro, če se ustanovi vmesna država, ali vas je samo vprašal, če bi bilo to dobro?«

Priča: »Vprašal me je samo, kakšno stališče zavzemam jaz, kakšno mnenje imam o tem.«

Državni tožilec: »Ali vam je hotel vse to povedati samo kot dobremu znancu?«

Priča: »Samo kot znanec. Govorila sva o tem v Kamniku.«

Državni tožilec: »Ali je hotel na vas vplivati?«

Priča: »Ne. Takrat je še splošno govorilo, da se bo ustanovila Slovenija.« Priča je nadalje navajal, da je načelnik okrajne organizacije JNS.

Branilec: »Pri zadnjem zaslišanju v Kamniku ste povedali, da ste hoteli izveči od Novaka za kakšno važno zadevo dr. Korošca.«

Priča: »To je bilo napuščno diktirano.«

Predsednik je nato prečital izpovedbe še drugih prič, tako kamniškega župana Kratnerja, učitelja Pera Horna, sodnika Josipa Gruma, ki pa se nanašajo na nebištvene okoliščnosti in dogodke.

Državni tožilec je zahteval sodbo v smislu obtožbe, poudarjajoč, da je režim pač temelji na katerem se mora v vsaki državi vladati. Če se ta režim spremeni ali ne, to v procesu ne igra nobene vloge.

Branilec dr. Žvokelj je v daljšem govoru utemeljeval oprostitev. Analiziral je v podrobnostih rezultate razprave. Natom je prišlo do pravih živahne kontroverze z državnim tožilecem. Navajal je tudi značilne dogodke in vzroke, kako je prišlo do procesa proti obtožencu. Dotaknil se je tudi »omajhih političnih razmer.«

Predsednik ga je prekinil: »Politika spada na zborovanja. To je političen govor, ne pa zagovor.«

Branilec je usvajal in kmalu nato zaključil govor: »Predlagam, da se obtoženca popolnoma oprostijo.«

Po kratkem posvetovanju je bila objavljena oprostila sodba. V razlogih je predsednik poudarjal, da je priča Hočevar vse prekladal in zato odpade prva točka obtožbe. Kar se tiče druge točke (samostojna Slovenija), smo danes slišali, da je obtoženi vse to priči g. Ravtarju govoril kot prijatelju. Ni imel namena ga za to pridobiti. Vprašal ga je le, kaj misli o vmesni državi, ne da bi nanj vplival. Da se dela propaganda proti državi, je pa treba za to namena in zavesti.

Državni tožilec je prijavil revizijo.

★

Osebnosti

Belgrad, 3. jan. m. Za višjega veterinarskega pristava v 7. pol. skupini je postavljen na državno posvetu v Karadjordjevu Franjo Marušić, veterinarski pristav 8. pol. skup. istolam. — Sprejeta je ostavka na državno službo, ki jo je podal dr. Mirko Černič, šef kirurškega oddelka splošne državne bolnišnice v Ljubljani, v 4. pol. skupini 1. stopnje. — Za pristava 8. pol. skupine pri okr. načelniku v Dolnji Lendavi je postavljen Karel Prah, pristav iste pol. skupine pri okr. načelniku v »Kamniku. Za poverjenika finančne kontrole 9. pol. skupine je postavljen Radovan Perović v glavnem oddelku na Sušaku.

Vpokojen je dr. Fran Pajtlar, sodnik na okr. sodišču v Mariboru v 3. skupini 1. stopnje.

Izpitni za elektrotehniške

Belgrad, 3. januarja. AA. Minister za trgovino in industrijo je, ker se je pokazala potreba, izpremenil pravilnik o izpitihi za osebe, ki vodijo elektrotehnične naprave, z dne 16. junija 1933. Po teh izpremembah morajo te osebe delati izpite pred izpitno komisijo pri kraljevski banski upravi. Te izpremembe stopijo v veljavo, ko se razglase v »Službenih novinah«.

Sloni - živi zgoreli

Pariz, 3. januarja. Preteklo noč je nenadoma nastal ogenj v zoološkem vrtu v Vincenneskem gozdu blizu Pariza. Pri tem je več slonov, ki predstavljajo glavno bogastvo vincenskega zoološkega vrta, živih zgorelo. Čuvarji vrta pripovedujejo, da je bilo strašno poslušati tuljenje nesrečnih živali, toda nemogoče jih je bilo rešiti, ker je ogenj objel ves del vrta, kjer so bili sloni zaprti.

Utrinki

LETEČA DRUŽINA.

Na pobudo trgovske zbornice se je pred nekaj dnevi vršila v Londonu konferenca skupno z zastopniki angleških zračnih družb, na kateri so o tem razpravljali, kakor organizirati zračnejši zračni promet nad Anglijo. Glavni govornik ni bil nihče drugi kakor prestolonaslednik, ki je poudarjal pomno važnost, da Anglija čimprej prepreči svet s telesi zračnimi linijami. Walecki priče je znan kot ena letalca in ima lastno letalo in lastno pristajališče na svojem posestvu.

Drugi glavni govornik je bil angleški zračni minister Lord Londonderry, ki skupno s svojo družino dela najučinkovitejšo propagando za zrakoplovstvo. Kakor čitamo v »Daily Telegraph«, bo za božične praznike z svojo družino letel v Kairo. Čeprav je star 55 let,

V župniji slovenskih lazaristov na Čukarici

Zupna cerkev sv. Cirila in Metoda na Čukarici z misijonsko hišo slovenskih lazaristov.

Belgrad, meseca decembra 1933.

Na prijaznem gričku Čukarici, po katerem so se v začetku svetovne vojne vršili najhujši boji, na gričku, kjer je skoro vsak kvadratni meter napojen s krvjo in ki je še dandanes ograjen s trnjem opletenimi streškimi jarki, te veselo pozdravi Slomškova relikvija, cerkev sv. Cirila in Metoda, srce obširne in prostrane župnije, ki se razteza proti jugu do Mladenovca in Arandjelovca (60 do 80 km) proti zahodu in jugozahodu pa do Obrenovca in Lajkovca (81 km). Župnik Kristusa Kralja jo meji železniški most čez Savo, meja gre dalje na Senjak, Topčider in Dedinje.

Malo preje sem dejal »Slomškova relikvija«. Stvar je namreč sledeča. Ko je bilo določeno, da bodo to župnijo prevzeli slovenski lazaristi, se je takoj izrazila želja, da se naj postavi pod varstvo in idejo sv. Cirila in Metoda. To idejo je prvi izoblikoval v bratovščino sv. Cirila in Metoda Slomšek, naš največji verski, prosvetni, vzgojni in narodni velikan, ki je tudi prvi mislil na zблиžanje z našimi brati na jugu. Ker je pa tedaj vsaka bratovščina imela svoj oltar, je Slomšek določil tej svoji bratovščini oltar sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jožefu nad Celjem, kamor je povedel prve duhovnike iz reda sv. Vincencija Pavelskega v Sloveniji in bivši Avstriji. Ti so zaupani biser čuvali in ko se je odprla pot na jug, so vzeli sinovi sv. Vincencija Pavelskega od Slomskega blagoslovljene kipe sv. Cirila in Metoda z oltarja bratovščine in jih postavili v glavni oltar v cerkvi prve svoje župnije na srbskih tleh. Ko se je cerkev še gradila, je prišel takratni pomožni in sedanji lavantinski škof, dr. Ivan Tomazič na obisk. Ko je tega prvoborca za Slomškove ideje in njegovo kanonizacijo tedanji župnik opozoril na Slomškovo svetinjo in ga zaprosil, da bi naj lavantinska škofija dala tej ideji, ki je bila izražena v Slomškovih kipih, tudi primeren okvir v obliki glavnega oltarja, je Slomškov naslednik navdušeno sprejel to prošnjo. Ta naloga je bila nato takoj poverjena ljubljanskemu umetniku Pengovu st., ki je dal Belgradu dosedaj najlepši oltar. Slovenci, Slomšek se živi med nami.

Ko sem prestopil prag gostoljubne hiše slovenskih lazaristov na Čukarici, me je ljubeznivo sprejel sedanji superior in župnik g. dr. Zdešar. O svoji župniji mi je v glavnem povedal sledeče. Delo je težko, revščina, revščina. (Čukarica je proletarski del Belgrada.) Imamo Vincencijevo konferenco, gospejno društvo, ali za vse to je treba sredstev, da bi se tem revežem lahko kaj pomagalo. Naše sestre imajo malo zavetišče, kjer sprejemajo dnevno 20—30 otrok. So to katoliški, pravoslavni, židovski in protestantski otroci. Vsi so enako pošteženi. Življenje s pravoslavni se giblje vedno v mejah medsebojne vljudnosti. Ker je bil g. dr. Zdešar zaposlen a strankami v pisarni, me je naprosil, da naj stopim h g. Tumpeju, ki ima sedaj določeno delo po vsej obezini diaspore župnije. Kot starega znanca sem ga takoj »popokal« in mu zastavil kar prvo vprašanje.

— G. Tumpej, kakšno je Vaše delo? Koliko vernikov imate v diaspori?

— Ja, na to je zelo težko odgovoriti. Naša župnija se razlikuje od slovenskih doma v tem, da posebno v diaspori ne morete sestaviti status animarum, ampak samo fluctus animarum. Recimo, pred tremi meseci smo imeli v Vlakem polju (v bližini Mladenovca) petdeset katoliških družin, danes nimamo nobene. Saj so Vam znane socialne razmere po teh krajih. Brali ste v »Politiki« od 13. decembra t. l., da so prišli rudarji peš od Pirota v Niš in iz Niša zopet peš in vsi raztrgani, premraženi in lačni v Belgrad, da zaprosijo mero-dajne kroge za zaščito, da se jim izplačajo službeni prejemki. To je bil samo en slučaj, ki je prišel v javnost.

S takimi reveži nosimo križe in težave. Kakor vidite, je v naši župniji poleg fluctus animarum tudi fluctus lacrimarum. Vendar pa imamo na večjih krajih stalne skupine, ki jih stalno duhovno oskrbujejo s službo božjo in redno z veroukom. To so kraji: Obrenovac, Lajkovec, Lazarevac, Baroševac, Rudovci, Arandjelovac, Kopljare, Mladenovac, Sopot, Ralja in Ripanj.

— Kako pa imate organizirano dušebrižništvo v navedenih krajih?

— Po možnosti. Večje skupine obiščem po možnosti večkrat, manjše pa vsaj za Božič in Veliko noč. V Lajkovcu smo ustanovili že celo podružnico. Kupili smo hišico, jo preuredili in kape-lico in stanovanje za duhovnika. Apostolstvo sv. Cirila in Metoda nam je kupilo krasen kip sv. Jožefa, oltar in zvon pa belgrajski nadškof g. Rodić. Tu imamo službo božjo vsako prvo nedeljo v mesecu za 45 katoliških družin. Drugače pa masujem vsako nedeljo na drugem kraju. Po dogovoru se zberemo v kakem zasebnem stanovanju. Med tednom imam pa verouk na raznih krajih. En terek v Arandjelovcu in v dve uri oddaljenih Kopljarih, drugi terek v Lajkovcu in Rudovcih, kamor pridejo tudi otroci iz Baroševca. En četrtek v Baroševcu, drugi četrtek v Sopotu. Vsako soboto pa v Obrenovcu.

— Od kod so pa ti katoličani?

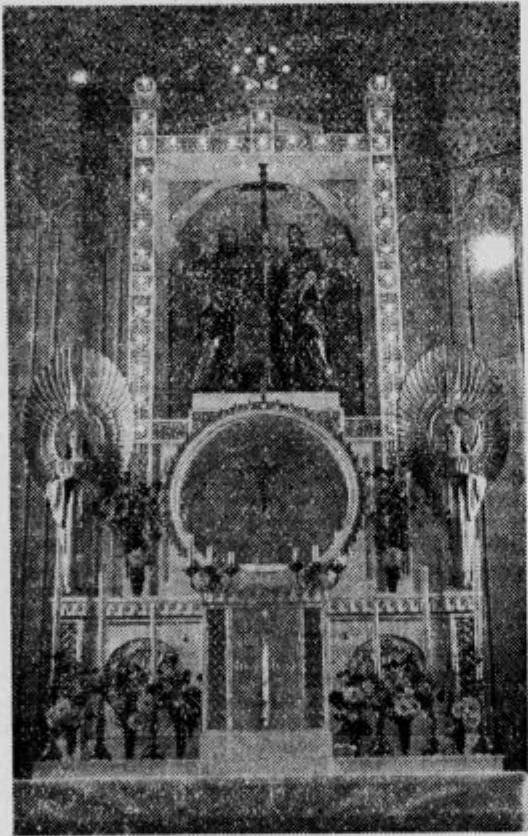
To je pa zelo pestra slika. So Slovenci, predvsem iz Gorice in Koroške, pa tudi iz Slovenije, Hrvati, in to iz vseh krajev, Madžari, Nemci in nekaj Francozov.

— Kje pa imajo delo?

To so rudarji, delavci po mlinih in žagah, uradniki, železničarji, učitelji, manjši podjetniki in slinčo.

— Kako se počutijo v teh krajih?

Ce imajo delo in zaslužek, so v glavnem zadovoljni. Vendar pa vsak od njih nosi v duši in srcu globoko domotožje po domačem kraju. Z drhtečo roko sežejo po domačem časopisu in knjigi, ki nato preroma vse družine, tako, da bi na zadnje lahko tehnična policija na njih študirala odtise znojnih in žuljavih rok. Zato sem pa tudi iz globine srca hvalažen oni ljubljanski duši, ki mi navrže kake časopise ali pa bukvice. Če bi

Glavni oltar v župni cerkvi Sv. Cirila in Metoda na Čukarici. Delo ljublj. umetnika Pengova st.

videla, kako je pogosto Bogoljub in Domoljub posijal kot solnčni žarek v takole siromašno stanovanje, bi tudi on čutil, kako resnične so besede sv. Pavla: Bolje je dati kot pa jemati in »Lačen sem bil, pa ste me nasitili in žejen sem bil ter ste me napojili. Tu gladijemo in trpimo žejno po domačiji. Kako srečna je bila zamisel Mohorjeve družbe, da se sedaj vsako leto spomni naših raztresenih udov. Saj Vam je znano, kako »šnofam« po Belgradu pri znanih družinah po vseh »stela-zah«, če bi mogel kje »zmakniti« kake knjige, časopise in podobno, da jih nato »razkrošnjari-m« lačnim dušam.

— Kako se pa ljudje odzivajo k verski službi?

Razmeroma dobro. Doživljamo tudi mi razočaranja, pa tudi mnogo tolažilnih ur. Marsikate-rega, ki je bil v domačem kraju versko brezbrizen, je tukajšnja verska puščava privedla k božjim studencem. Posebno žele starši brez izjeme, da imajo otroci redno in temeljito verski pouk. V tej točki so naši katoličani najbolj občutljivi.

— Kakšno je pa razmerje domačinov do naših ljudi in do Vas ter obratno?

Zelo dobro. Preprosto ljudstvo ne pozna ne verskega ne narodnega sovraštva. Na potu se mi večkrat zgodi, da me sreča čisto navaden človek-domačin. Lepo se pozdraviva. Kmetič me takoj vpraša »odakle si, gospodine? Odgovorim mu »Katolički sveštenik iz Beograda«. On mi pa odvrne: »Jeli si za rakiju ili vino?«. Odgovorim mu: »Za to nisam ali sam za svaku dobro i pošteno reč.« In se lepo pomeniva o vseh stvareh. Kakor rečeno, preprosto ljudstvo ne pozna ne verskega ne narodnega sovraštva. Posebno ne v Srbiji. Srbsko ljudstvo spoznava, da smo tudi mi kristjani, da imamo iste praznike in lep vzgled naših vernikov dostokrat ugodno vpliva na domačine. Če kakšen izobraženec ali boljši kakšen napol izobraženec govori o nekem fanatizmu ali o naši propagandi, bide pred narodom v praznino. Mi imamo pri svojem delu to načelo, da po možnosti v teh izredno težkih razmerah pastirovanja preskrbimo duhovno svoje vernike.

Danes ste me pa »zapeliali«. Navadno nikoli ne govorimo in pišemo v javnosti o našem delu, ki ni posvečeno javni radovednosti, ampak Bogu in dušam.

Zunaj na hodniku je nastal pravcati vrišč in krik. Na dan nedolžnih otročičev so prihiteli sem-kaj tudi tolarji ter so tudi našega Tumpeja pošteno »našeskali«.

J. K.

Nevihite in povodnji ob Vardarju

Iz Gjevgelije poročajo, da so tam zadnje dni imeli velike nevihte in nalive. Deževalo je pred novim letom tri dni noč in dan. Ni čuda, da je vsa okolica pod vodo. Zaradi deževja so narasli tudi gorski potoki, ki divjajo v ravnino.

Na novega leta dan ob dveh popoldne se je začelo bliskati in treskati. Med silnim grmenjem je neprestano lil dež. Okrog 4 popoldne pa je grmenje postalo naravnost strašno, ker ga je spremljalo zamolklo podzemsko bobnjenje, kakršno so slišali ob strašnem potresu leta 1931.

Zvečer na novega leta so bile skoro že vse ulice v Gjevgeliji pod vodo. Voda je prodrla do železnice. Ljudje so morali do kolena bresti blatno

vodo. Vardar je začel naglo naraščati, kakor tudi Suhovska reka. Vardar je narasel za 2 metra nad normalo. Vode iz Vardarja so zalile rodovitna polja in vasi Bogorodica, Stajkovec, Bogdanovec, Djava, Mrzenico in še mnogo drugih. Okolica Gjevgelije je kakor veliko jezero.

Na novega leta zvečer je voda izpodjedla železniški most med postajama Milakovo in Miroč. Iz Gjevgelije je odšla pomoč. Prihitelo je tudi vojaštvo, katero je delalo vso noč, da je bila škoda popravljena. Belgrajski brzovlak, ki bi bil moral priti v Gjevgelijo na novega leta ob 10 zvečer, je privoził na postajo šele 2. januarja ob pol 9 zjutraj.

Sem in tja po Zagrebu

Božič je potekel v Zagrebu v znamenju snega kakor malo kako leto. Še sedaj ga leži cele grmade po ulicah. Le glavne prometne ceste so izpraznili. Kdo bi ga tudi mogel toliko odpeljati in kam bi ga spravili. No pa temu bi se že pomagalo, ko bi bilo denarja. Pravijo, da je treba tudi v mestnem gospodarstvu varčevati. Sneg se sedaj na moč joka, pa za slovo je zahteval tudi nekaj žrtev. Marsikoga je zadel sneg, ki je padal z visokih streh, eno osebo je sneg pobil celo do smrti.

V nedeljo, na Silvestrovo ob 10 je zagrebška duhovščina čestitala nadškofu za srečno novo leto. Pozdravil je v imenu kapitlja in druge duhovščine pomožni škof Salis-Seewis. V odgovoru je nadškof povdaril, da je bilo preteklo leto leto trdega in težkega dela, pač v duhu besed Jezusovih, ki je napovedal, da čaka njegove Cerkev trpljenje, a je dal obenem tudi tolažbo: zaupajte, jaz sem svet premagal.

Pomožni škof in generalni vikar Premuš je obobil in njegovo stanje ne obeta nič dobrega.

Na južni strani Jelačičevega trga je bila pred nedavnim velika bolnišnica, ki se je morala umakniti s tega mesta, da bodo v središču Zagreba zrasle velike palače. V tej bolnišnici je bila tudi kapela, katero so v novonastalih zgradbah ohranili. oziroma nanovo zgradili ter bo kar najkunejšje in najprimernejše prilagojena duhu časa in okolice, v kateri stoji. Za dovršena je določenih 500 tisoč dinarjev. Tujec bo to kapelo kar težko našel, ker je čisto skrita v veliki palači. Le velik križ jo označuje pri dvoimem vходу. Saljivci so napravili dovtip, da je Kristus prišel tu med dva razbojnika, namreč med lekarno in hirnalnico.

Prosvetno delo slovenskih zagrebških društev se lepo razvija. Slomškovo prosvetno društvo pri-

Manj avtomobilov

Po novem zakonu so motorna vozila podvržena večjim davkom. Lastniki motornih vozil pa so se mogli izogniti davku, če so do pretekle sobote, 30. decembra 1933 odpovedali vozilo pri oblasti in ga dali plombariti. Te ugodnosti se je poslužilo veliko avtomobilistov. Samo v Zagrebu je dalo 200 lastnikov plombariti svoja vozila. Kakor poročajo zagrebški listi, se je na zagrebških ulicah zadnje dni že občutno poznalo, da je manj avtomobilistov.

Kakor poročajo iz Čakovca, je bilo tam odpovedanih 10 luksuznih avtomobilov in več motornih koles.

Zaradi teh odpovedi so hudo prizadeti poklicni šoferji, ki so s tem izgubili svoj kruh. Prizadete pa bodo seveda tudi banovine in država, ker bodo dobile manj taks.

★

Preprečen požar

Ptuj, 2. januarja.

V Ljutomerski cesti št. 20 v trinadstropni hiši g. Adamiča iz Ljubljane bi skoro prišlo do usodnega požara. Nekdo je namreč pustil v sobi še tleči pepel, ga postavil preblizu pohištva in nato zapustil stanovanje. Kmalu se je radi vročega pepela vnelo pohištvo in pričelo goriti. Vonj po dimu, ki je začel siliti na hodnike hiše, je opozoril stanovalce na nevarnost. S silo so s pomočjo stražnika Pestotnika vdrli v stanovanje in pogasili ogenj. Stražniku, ki pa je še ostal v stanovanju, se je kmalu zdelo čudno, da postaja ena stena v sobi, v kateri so pravkar požar pogasili, kljub temu čimdalje bolj vroča. Poklical je dimnikarja, s katerim sta steno razdrla in prestrašena opazila, da je stena votla in da iz nje švigajo plameni. Urno sta se lotila gašenja, kar se jima je tudi po precejšnjem trudu posrečilo. Prepričala sta se, da je bila stena lesena z le tankim ometom in se je vnela skozi špranjo v ometu. Pazljivost in duhapričnost stražnika Pestotnika je preprečila, da se ogenj ni razširil na vso hišo, v kateri biva devet družin z mnogo otroci.

Iz starega v novo leto (Kratko premišljevanje)

Na dnu slehernega človeka vedno tli vsaj drobná iskrice upanja. Velika moč je dana s to iskrico človeku, saj življenje ima poleg svojih lepot tudi take strani, ob katerih bi se moral človek zgroziti do konca in obupati, ako ga ne bi vzdržala njegova, čeprav še tako skrita vera, da nekaj mora priti in da nikoli niso časi in ni svet tak, da ne bi moglo biti kdaj boljše. Človek ne ve, kaj naj pride, kaj naj si prav za prav želi, toda to mora priti in je že na poti. Danes, jutri, morda že en mesec, morda že leta, pride pa zanesljivo. To ve sleherni. Ni ga takega črnogleda, ki ne bi na tistem vsaj malo upal v izbavljanje sveta.

Na dnu človeškega srca skrito upanje se živo vzbudi na Silvestrovo večer, ko človek pričakuje one ure, v kateri napravi čas novo koleno in odhaja staro leto kakor izrabljena cunja z vsemi razočaranji ter prihaja novo mlado leto, nedolžno kakor novorojen otrok. Saj vsi vemo, da je tudi to leto le neznan delček večnega časa in ne vemo točno, kaj prinaša. Kot otroci se radujemo samo dobrih darov novega leta in morda še pritrjujemo temnim prerokom, ki že groze: »Nič dobrega ne prinaša to leto!« Saj si mislimo: »Saj ne govorijo tako, kakor mislijo, saj se tudi sami vesele le dobrega v novem letu!«

Ni nam dano, da bi mogli le ja trenotek naprej točno vedeti, kakšno bo, morda je to naša sreča, toda veseleto se pa le vsega neznanega dobrega. S smehom, z radostjo, z dobro besedo in dobro mislijo je pozdravljeno vsako novo leto. Nekateri ga počakajo s plesom in petjem, drugi s prijetnim kramljanjem v družinskem krogu, modree se zapre med knjige in premišljuje minljivost vseh stvari. Bi pa se nazadnje vse obnavljalo. Pobožen mož dvigne svojo misel k Bogu in se mu priporoči za

„En srečen nov let!“

Šiškarji so imeli na Novega leta dan pravo senzacijo. Na vrtu male hišice na Celovski cesti blizu mitnice so začudeni ogledovali pravo umetnino iz snega. — Vidite jo na sliki. Na visoki pri-sekani piramidi stoji lepo oblikovan možakar, ki predstavlja Novo leto. Cez prsi nosi širok trak z napisom »En srečen nov let!«. Pri sekani piramidi spodaj pa predstavlja grobnico. V njej je pokopanc »Staro leto«. Na plošči grobnice je velik črn križ nad tem pa napis: »Tu leži en star let!«. * 1. I. 33. † 31. XII. 33. Dob'r preč! Ves spomenik, ki je nad 6 m visok in vztrajno kljubuje južnemu vremenu, napravila vti, da je iz kararskega marmorja. Razumljivo je, da ima vedno dovolj gledalcev, ki hvalijo vztrajnost in spretnost gg. Poldeta in Janeza M., ki sta tako umetniško izvršila spomenik staremu letu v nadi, da bo novo leto 1934 boljše kot je bilo staro.

milost v prihodnjem letu, praznovernež pa si vliiva svinec in kavino zmes z željo, da bi iz skrivnostnih oblik vsaj nekaj prihajajočih dogodkov in resnic izvedel naprej. V vseh živi slutnja, kako zelo smo na bregovih večnosti in prehod od starega na novo leto ta slutnja najbolj govori v človeku. Mladina napne svoje mišice in dvigne glavo ter bi najraje z vriskanjem in z zastavami pozdravila novo leto. Onim v srednjih in resnih letih se upre pogled nekoliko v preteklost in napravi bežen pregled, morda celo s številkami podpri, na preteklo leto in napravi sklepe za prihodnje leto, ki naj bi jih varovali napak in neprijetnosti v preteklosti, starci pa premislijo še zadnji konec sladke bodočnosti, ki jim je še dan in le malo od njih se zave, da je ta kratka bodočnost prav za prav že sedanjost.

Ne izpolni se vse, kar človek pričakuje od novega leta in marsikaj pride, česar človek ni pričakoval. Saj je res, da so prav vsi dogodki v človeškem življenju nekoliko umazani od vsakdanjosti, toda okrasilo jih je pričakovanje. Na pričakovani sreči pa je vedno najlepše tisto, kar da človeku zave-st, da srečo že ima. Na konju je v resnici najlepš povodec, s katerim se človek konja drži. In obratno, na nesreči je najljubše ono, kar človeka šele zdra-ma, da je nesrečo doživel. Ni rana že nesreča sama, bolečina šele napravi nesrečo. Nana za tudi izostane za človeka toliko sreč, ker se jih ljudje ne zavedo, ker so te sreče prišle in se jih je človek počasi navadil, da jih sploh ne loči od vsakdanjosti in zato je človeštvu prihranjenih toliko nesreč, ker niso vse tako občutne.

Saj vemo vsi: novo leto bo najbolj bogato vsakdanjosti. Toda radujemo se vsaj onih sreč, ki jih bomo v novem letu prav gotovo doživeli, čeprav se bojimo tudi zla, ki z isto zanesljivostjo prihaja, vendar pa upajmo, da ne more biti takšno, da bi nas strlo.

Pozdravljeno novo leto z vsem, kar prinašaš!

C. K.

Liubljanske vesti:

Bakteriološki zavod bo ukinjen?

Ljubljana, 3. januarja.

Sirši javnosti je le malo znano, kako važno delo opravlja državni veterinarsko-bakteriološki zavod v Ljubljani za živinorejo naše dežele in tudi za pobijanje raznih boleznih, predvsem živalskih, od boleznih velike živine, stekline, pa do boleznih perutnine in čebel. Sedaj grozi resna nevarnost, da ta zavod sploh ukine svoje plodno delovanje ter bi bila s tem povzročena naša deželi ogromna škoda. Bakteriološki zavod je le slabo subvencioniran od države ter se bori s precejšnjimi težavami. Svoje prostore, ki niso prav nič prikladni, ima zavod v šent-peterski vojašnici. Odkar je mestna občina prevzela to vojašnico, je bakteriološkemu zavodu odpovedala. Ta odpoved je že pravomočna in se bo moral zavod konec februarja izseliti. Ni izključeno, da ta izselitev ne bo prestopljiva, ker je mestna občina že vložila predlog za deložacijo, ki naj bi bila že meseca februarja. Ni znano, zakaj se je mestna občina odločila za ta korak, ki zna biti usoden za vso deželo. O odpovedi je obveščeno tudi kmetijsko ministrstvo, pod katerega resor bakteriološki zavod spada. Kmetijsko ministrstvo pa se je postavilo na stališče, če bakteriološki zavod ne dobi v Ljubljani primernih prostorov, bo ta zavod preselilo v kakšno drugo banovino, kjer so taki zavodi tudi potrebni, na pr. v donavsko banovino. O veliki izgubi za slovensko živinorejo, ki je visoko razvita, ni potrebno dalje razpravljati, zdi pa se nam, da bi bila predvsem dolžnost banovine, da se za stvar zainteresira tako, da bo ta zavod ohranjen v Sloveniji.

Nova bežigrajska župnija

Ze v nedeljo, zadnji dan leta, je zaplapolala zastava v zvoniku cerkve sv. Kristofa. Drugi dan so pa tudi sosedni posestniki okrasili svoje hiše z zastavami, kar je stopnjema dvigalo radost Bežigrajem. Vsa okolica je kar naenkrat postala veselo razpoložena. Medtem pa je prišel še drugi, nič manj razveseljiv glas, da je imenovan za župnika novi fari njihov dosežani duhovni vodja g. pater Kazimir Zakrajšek. Ko je ob 10 krenil v cerkev spreved med gostim špalirjem, je novega župnika pozdravila mala Bergantova, obkrožena s tovaršicami v belih oblikah s primerno deklaracijo ter mu izročila šopek belih in rdečih nageljnov v znak ljubezni in zahvale. Za njo je pozdravila g. župnika predsednica ženskega krožka ga. Trušnovič in nazadnje pa predsednik društva katoliških mož »K. A. G. Košir s prav lepim in primernim pozdravom:

»Novi gospod župnik, bodite pozdravljeni! Ako je kdaj pesem vredno pozdravila božjega poslanca, velja danes ta pozdrav za Vas, novi gospod župnik, prav posebno. Gospod Vas je poslal, da pripravite nov evanđeljski vrt božjemu kraljestvu. Trudapolno je bilo to delo. V zahvalo dan večni, da bi ta novi vrt bežigrajskega obrodil tisočeri sadu.

In že so zabučale orgle v cerkvi pod spretnimi prsti pevovodje gospoda Puša in peveci so peli kakor v potrjevanje ravnokar govorjenim besedam. Novi gospod župnik pa ni samo skrbni duhovni oče, temveč prav gotovo v isti meri tudi zelo skrbni socialni mož. Oče ubogih, zato ni čudno, da je ob redkem veselju mislil tudi na svoje najbolj uboge, na sestradane v mrzlih stanovanjih. Njegovo skrb so podpirali nekateri ljubljanski trgovci in nekatere gospe iz njegove fars, da je bilo mogoče že popoldne obdarovati res lepo število gladnih.

Tako je nova župnija sv. Cirila in Metoda pri sv. Kristofu pokazala, da je to verska in socialna ustanova.

„Trije kralji“ na rokodelskem odru

Tradicija Rokodelskega doma je, da na svojem odru leto za leto praznuje na novega leta in svetih Treh kraljev dan svojo božičnico, za katero vedno poskrbi za primerno igrano. Medtem, ko so na Stefanovo s »Čvrčkom za petje« prešli v božično ubranost, so jo na novo leto stopnjavali s »Tremi kralji«, božično legendu v treh zgodbah, ki je najmočnejše Timmermansovo odsko delo, v katerem je v Vetermanov obdelal isto snov kot v svojem »Triptihu o svetih Treh kraljih«, katerega poznamo iz preveda v predlanski »Mladiki«. Misterij so pričeli pred leti uvajati k nam na svojih prireditvah naši dijak in »Slehniki« pred Nunske cerkve, je doživel svoj triumf. Poslednji ljudski odri kaj radi segajo po takih igranih, ki občinstvu prija in jih rado obiskuje. To smo videli na novo leto tudi v Rokodelskem domu. Zde zlepa ni bila dvorana tako nuprana in polna pričakovanja. Predsednik društva g. kanonik Al. Stroj je pred predstavo pojasnil igrano in njen pomen, kar je bilo potrebno in prav, ker legendarna snov, podana mešano s čisto navadno realnostjo, bi utegnila sicer vplivati namesto božično — pustno. Režiser dr. Fr. Bajc, ki je sam igral tudi berača Tinača, je igrano prav lepo inseciniral, priredil in jo s svojimi igralci tako nastudiral, da so svoje vloge prav lepo podali, pa naj so bili v gostilni krmarice Pepe, na kolodvorju ali v legendarnem svetu čudežnih dogajanj. Na praznik svetih Treh kraljev popoldne ob pol petih bodo igrano ponavljali.

„Nocoj imaš zadnjo večerjo“

Ljubljana, 3. januarja.

Kriminalna statistika dravske banovine, ki bo za lansko leto v glavnih oblikih kmalu sestavljena, bo pač morala z globokim obžalovanjem ugotoviti, da so se delikti proti človeškemu življenju silno razmahili in škodljivo razpasli. Splošni pregled kriminalne statistike po vojni kaže, da se pojavljajo gotove dobe, ko zločini dosežajo svoj vrhunec. V letih 1922 do 1925 je zločinstvo bilo na višku, nato je kriminaliteta začela padati vse do predlanskega. Najhujši zločini so uboji, umori, težke poškodbe. Tu igrajo vloge alkohol, nož in kol.

Pred ljubljanskim okrož. sodiščem zadnje mesece skoraj ni razprave, da ne bi prišli na vrsto poboji, pretepi, uboji in slični delikti. Pred malim senatom se je danes odigrala prav značilna drama krvavega kmečkega ženitovanja. K sreči je žrtev še ostala pri življenju. V neki vasi tam v Tuhijski dolini so 14. novembra lani praznovali svatbo. Mnogo fantov je prišlo na prežo. V pijanosti so se začeli pretepati. Bilo je ko na fronti. S koli, noži in poleni so se obkladali. Na bojišču je že nastal mir. Neki fant, Smolnikar, je šel domov, ko ga je pri neki hiši napadel V. D. ter ga sunil z nožem v levo stran hrbta tako, da je sunek segel do pljuč. Rana je bila smrtonosna.

Mali senat je V. D., ki je vsako krivdo zanikal, obsodil zaradi težke telesne poškodbe na 10 mesecev strogega zaporu. Na razpravo pozvane priče so nočno vasko bitko opisovale na drastičen način. Neka priča je slušala klic: »Nocoj imaš zadnjo večerjo!... Kri mi je odtekla!... Joj, je že konec! Bitka je bila tako strašna, da se je kar hiša, kjer so ženitovali, potresla.

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega felodca in črevesja.

Mariborske vesti:

Mariborski automobilizem

Križa tudi v automobilizmu - Letos tretjino avtomobilov manj

Novo leto so menda najslabše pričeli mariborski avtomobilisti. Še lani je brzelo po mariborskih ulicah skupno 189 osebnih avtomobilov; v novem, letošnjem letu, pa jih bo cela tretjina manj. Skupno je bilo odjavljenih s koncem preteklega leta v Mariboru samem 60 osebnih avtomobilov. Največ zadnji dan termina, 30. decembra, ki je odjavilo kar 51 lastnikov svoja vozila. Bil je drenj v referentni pisarni na policijskem komisariatu, kakor ga menda v teh prostorih še ni bilo. Med odjavljenci so bili tudi ljudje, ki jih sicer poznamo kot zelo petične ter bi kljub visokim taksam in dragemu bencinu lahko še zmogli vozilo. Pa jih je ustrašilo objavljenega povišanje dohodnine, ki

naj bi se po novem davčnem načrtu povišala za lastnika osebnih avtomobilov kar za 100%. Dragi zopet ne zmorejo taks, ki so z novim letom povišane za 10% pridobinskega davčnega zneska ter draga pogonskega sredstva. — Pa tudi lastniki tovornih avtomobilov in motociklov je zela križa. Tovornih avtomobilskih vozil je v Mariboru (3; odjavljenih je 10. Motociklov je bilo 49 letos jih bo 18 manj. Vsa odjavljena vozila se bodo plombarila v njihovih garažah ter se ne bodo smela več uporabljati v prometu. Zanimivo je, da je med odjavljenimi osebnimi vozili največ velikih luksuznih limuzin, ki plačujejo najvišje takse, manj pa cenih, malih avtomobilov.

□ Zanimivo pregrupacijo je opaziti v mariborskem občinskem zvetu. Zastopstvo gospodarskih krogov v občinskem svetu se vedno bolj oblikuje v celoto, ki enotno nastopa v raznih komunalno-političnih vprašanjih ter je tudi pri sestavi in v debatah o proračunu zavzemala svoje stališče. — Lastno linijo, ki so jo gospodarski krogi zavzeli v občinski politiki, nameravajo v bodoče še izgraditi ter kažejo na tem področju veliko agilnost. Ze s februarjem nameravajo baje prenosovati svoje glasilo »Razgled« v dnevnik, pri bodočih občinskih volitvah pa bodo nastopili s lastnim programom.

□ Popravek volivnih imenikov. Mestno načelstvo razglašja, da se bodo v smislu tozadevnih določb popravljali stalni volivni imeniki za mariborsko občino v času od 10. do 31. januarja. Radi tega se bo vršil sprejem strank v konskripcijskem uradu v času od 10. januarja do 5. februarja le od 11. do 13.

□ Oskrbnišnica pripravljena. Novi oddelek oskrbnišnice, ki se je preuredil iz prostorov nekdanjega dečjega doma, je že urejen ter pripravljen za sprejem 60 novih gostov, ki bodo našli v njem tople strehe in zatočišče.

□ Poročili so se v mariborskih farnih cerkvah: Leben Bogomir, ključavničar drž. žel. in Haberl Pavla, vlagalka; Žižek Jernej, tkalec in Furman Neža, tkalka; Gril Avguštin, ključavničar drž. žel. in Hude Emilija, špularica; Primožič Alojz, delavec in Lorbek Pavlina, delavka; Korošec Ivan, ključavničar in Breznik Angela, predica; Gornik Avguštin, sedlarski mojster in Citolak Ana, služkinja; Zelenko Martin, usnjarski pomočnik in Stante Franciška, zasebnica; Novak Ferdinand, barvar in Stuhec Marija, tkalka; Sekler Arnold, trgovski potnik in Voglar Pavla, kontoristinja; Celofiga Jožef, mizar in Zunko Stefanija, viničarska hči; Papov Jožef, ekonom in Štur Jožeta, trgovska pomočnica; Zunko Franc, čevljar in Deutschmann Ana, delavka. Mladim parom obilo sreče in zadovoljstva!

□ D-cember v tujem prometu. Bivalo je v Mariboru 989 tujcev, od tega 257 izemcev, med njim največ Dunajčanov, namreč 85.

Trbovlje

Nesreče pri rudniku. V jami zapadnega okrožja se je med tem, ko sta si rudarja skušala zavajati strop nad seboj, vsul premog in je že napolnjen stropnik udaril delavca Lapuha in mu potolil dve rebri. — Malo pozneje se je na istem mestu zopet vsul premog na delavca Kralj Karla; k sreči mu je samo stisnil in natrl kosti desne noge. — Na zapadnem okrožju si je tudi v jami pri obiskavanju lesa za strop odsekale srednji prst na levici Horvat Anton. Na separaciji pa je v soboto zvečer cirkularka odrezala desno roko v zapetuju z vsemi prsti vred delavcu Pozniču pri izdelovanju posebnih patentiranih zabojev, v katerih zadnji čas razpoložijo premog.

Obupal je in se obesil 45-letni delavec Cvetko Anton. — Vao plačo, ki jo je pategnil ob zadnjem plačilnem dnevu, je zapil, potem pa se v stanovanju obesil, ne da bi speča žena kaj opazila. Živel je v žalostnih razmerah.

Uradni dnevi sodišča bodo v Trbovljah v novem letu v občinski hiši — pri Parašuhu — sledeče dni: 13. in 17. januarja, 10. in 24. februarja in 10. in 24. marca vsakokrat ob pol 9 do 12 in pol 14 do 16. Za Hrustnik pa bodo ob istih urah v tamonišnji občinski pisarni 20. januarja, 17. februarja in 17. marca.

Slovenigradec

Krstna predstava Meškovega »Henrika, gobavega viteza«. Na Stefanovo je dramatični odsek v Starem trgu pri Slovenigradu vprizoril kot krstno predstavo božični misterij »Henrik, gobavi viteze. Dvorana je bila veliko premala, da bi mogla objeti vse poslušalce, tako se je vse zanimalo za ta misterij, del našega ljubega Fr. Ks. Meška. Igralci so se potrudili na vso moč in so uprizorili misterij, kolikor se je le dalo, dostojno in lepo. Nekateri igralci so se v igro resnično poglobili, da si nismo mogli misliti, da so to preprosti kmetijski igralci. Igra je ljudi užgala in prevzela. — Meškov misterij je veliko in močno delo. Nekatera mesta so res globoka in pretresljiva, da človeka popolnoma prevzamejo. Snov je zgodba mladega viteza-križarja in slavespev zveste ljubezni in hvaležnosti. Jezik je izpilen do skrajnosti. Taka dela zore le v samoti in premišljevanju. Marsikatero dušo bo dvignilo to delo. Komaj čakamo »Doma in svetla«, ki ga bo priobčil. Gospodu pisatelju Mešku pa želimo, da bi ga Bog ohranil še dolgo časa, da bi našim slovenskim odrasle kaj tako lepega, kakor je ta njegov novi umetvor.

Št. Peter pri Mariboru

Umrla je v Slovenjski Bistrici v samostanu šolskih sester s. Pulherija Ploder, stara 71 let. Rajna sestra je dolgo dobo blagodejno delovala v tukaj, samostanu in to do časa, ko je bil sedež provincije prenesen v Slov. Bistrico. Reče, bolniki so od blizu in daleč iskali pri rajni sestri pomoči, pa je tudi bila vedno pripravljena pomagati potrebnemu in trpetnemu. V letu 1932 je sestra Pulherija praznovala 50 letnico svojega redovnega življenja. Šentpeterčani bomo s Pulherijo ohranili trajno v hvalečnem spominu. — Pri št. Petru — razen majhnih izjem — ni hiše, ki ne bi bila naročena na vsaj en katoliški časopis. So pa danes tudi časi in razmere, da je nujno potrebno, da naročimo, podpiramo in čitamo katoliški časopisje. — Solške sestre so tudi letos otvorile gospodinski tečaj, katerega vodi sestra Gabrijela kakor prejšnja leta. — Za božič je bilo obdarovanih 40 revnih šolskih otrok z obliko in obutvijo. Solške sestre pa so pripravile za to priliko mično igrico, katero so prednašale učenke dekliške šole. — Na novega leta dan so imeli naši fantje svojo cerkevno pobožnost. S par izjemami so vsi pristopili k mizi Gospodovi.

Celje

□ Tujski promet narastel. Dočim je leta 1932 obiskalo Celje 8767 tujcev, se je ta številka v letu 1933 dvignila na 11.125. To, se mora gotovo ugodno poznati tudi v gospodarstvu Celja in njegove bližnje okolice. Meseca decembra 1933 je pa obiskalo Celje 810 tujcev. Po narodnosti je bilo največ Jugoslovancev, po poklicu pa trgovcev in trgovskih potnikov.

□ Umrla je v celjski javni bolnišnici Benedikt Marija, 74 let, žena posestnika iz Trnovca, N. v m. p.

□ Brezposelnost še vedno narašča. V zadnji desetini meseca decembra se je pri celjski ekspoziaturi javne Borze dela na novo prijavilo 83 oseb. V evidenci je ostalo konec meseca 985 delovnih moči in sicer 939 moških in 46 žensk, napram 924 dne 20. decembra. Delo je na razpolago: 1 poslovodji, 1 brivcu, 1 hlapecu, 3 služkinjam in 1 postrežnici.

□ Triletni otrok padel na peč in se opeknil. Pavlič Filip, 3 letni sinček rud. vdove iz Brnce, Dol pri Hrustniku, je 30. decembra padel doma na peč in se opeknil po obeh nogah. Otroka so morali prepeljati v celjsko javno bolnišnico.

□ Luč na Dečkovo cesto. Prebivalci ob Dečkovi cesti, kjer je nastala v zadnjem času cela kolonija novih hiš, prosijo, naj se namesti na Dečkovi cesti nekaj novih električnih luči, kar je nujno potrebno že iz varnostnih ozirov.

Ptuj

Prijava nabornih obveznikov. Mestno načelstvo poziva vse mladeniče rojene 1914, ki stanujejo na področju ptujske mestne občine, da se javijo pri mestnem načelstvu kot naborni obvezniki najkasneje do 31. januarja 1934. Ako se obveznik ne more iz kateregakoli vzroka osebno javiti, so ga dolžni javiti njegovi starši ali delodajalec.

Meroizkusni urad. Pri postaji za kontrolo sodov v Ptuj so za uradovanje v mesecu januarju, februarju in marcu 1934 določeni naslednji dnevi: januarja dne 22., 23., 24., 25., 26. in 27.; februarja dne 21., 22., 23., 24., 26. in 27.; marca dne 23., 24., 26., 27., 28. in 29.

Kamnik

Novi občinski proračun pride v prešes že na prihodnji seji, za katero vlada upravičeno zanimanje med meščani. Zaradi splošnega padea donokov na vseh straneh je pač težava postaviti primerno ravnotežje, ker so izdatki še vedno zelo veliki, čeprav so skrženi na minimum. Ker išče občina novih virov dohodkov, omenjamo, da je bila že lani predlagana davščina na uvoz kruha in brezalkoholnih pijač (šabese in sodavice), vendar pa se predlog sredi leta ni mogel izvesti. Zdi bi bil najprimernejši čas, da se te predlagane davščine uvedejo, kar bi bilo tudi v zaščito domačim obrtnikom, ki že tako hudo občutijo konkurenco od zunaj.

Prav lepo božičnico so pridelili letos kamniški gasilci v svojem domu. Obdarovali so nad 70 revnih kamniških občanov z živežem in raznimi priborili za božič. Sredstva so zbrali pri meščanih in razdelili 350 kg moke, 120 kg mesa, 50 kg sladkorja, 7000 kg premoga itd. Človekoljubni akciji gasilcev zaslužen priznanje!

Naznanilo otvoritve. Znana gostilna pri Gregorju Repanšku na Hometu je po 8 mesečni prekinitvi z novim letom zopet odprta.

Zahvala.

G. dr. Tone Cizelj-nu se na tem mestu naj iskreneje zahvaljujem za uspešno zdravljenje moje žene.

Dolinšek Jernej.

Jugoslovanska knjigarna

Samouki knjigovez ali kako se naučim knjige sam vezati. Knjižica ima 24 strani in stane 8 Din, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Pomankanje gotovine je zadelo že marsikako obrt in tudi privatnik ni bilo prizanešeno. Za vezavo svojih knjig in če je teh precej, zmeče ljubitelj knjig marsikak dinar. Kdor hoče priti poceni do vezanih knjig, se bo naučil knjige vezati sam. To vam pove in pojasni knjižica, potrebno je, da jo dobro preštudirate, predvsem pa morate parkrat opazovati izučenega knjigoveza pri njegovem delu, da vam bodo nasveti iz knjižice umiljeviši. V knjižici najdete tudi nekaj slik, ki ponazorilejo razne priprave-orodje, ki so samouku neobhodno potrebne. Opisane so najprej knjigoveške potrebščine, brez katerih si ne moremo misliti tega obrta, dalje, kako pripraviti knjigo za šivanje, kako jo sestijeti in kako zvežati (oplatiti), kako brošurati, vezeti v polplatno, celoplastno ali usnje. To delo je samo na sebi jako zanimivo, veselo in zadovoljstvo pa bo še večje, ko boš imel knjigo, katero si sam zvezal, pred seboj.

Ljudsko gibanje leta 1933

Vrhnik. Rojenih je bilo dečkov 54, deklic 48, skupaj 102. Od teh je bilo mrtvorojenih 2, nezakonski 3. Umrla jih je od teh že 6. Število rojstev je bilo letos najmanjše v rojstni knjigi, čemur je pač vzrok križa, predvsem duhovna. — Oklicanih je bilo 46 parov, od teh doma poročenih 28 parov, v Ljubljani 2. Drugi so bili poročeni v krajih svojih zaročencev. — Umrla jih je 57. Od teh 30 moških in 27 žensk. Od teh jih je bilo v starosti nad 70 let 21, pod 7 let 15, 2 mrtvorojena. Predvidenih je umrlo 37, nepredvidenih 6. — Obhaili je bilo okrog 43.000, 8000 več ko lani.

Ptuj. V področju mestne župnije se je poročilo v letu 1933 13 parov, rodilo se je 56 otrok, od tega je bilo 10 iz mesta, 34 iz okolice, 12 iz bolnišnice, nezakonskih je bilo 17, 7 otrok je bilo mrtvorojenih. Umrla je 128 oseb, od tega 61 v bolnišnici, 36 v hišni. — V področju župnije sv. Petra in Pavla se je poročilo 53 parov, rodilo se je 175 otrok, umrlo pa so 103 osebe.

Trbovlje. Župnija ima po zadnjem ljudskem šteju 17.166 duš. Rojenih je bilo 329 otrok; 195 dečkov in 134 deklic. Nezakonskih 32 in 5 mrtvorojenih. Pred vojno je bilo skoraj pri istem številu duš nad 600 krstov. Poročenih je bilo 99 parov, oklicanih pa 132. Drugim je šlo k poroki 6 parov. Umrla je 183 laranov: 114 moških in 79 žensk, med njimi je 66 otrok pod 7 letom. Vzroki smrti: Samomor 2, rak 11, jetika 9, srčna kap 25, možganska kap 11, pri otrocih: življenjska slabost 21, smrtna ponesrečba pri rudniku 1.

Svetinje. Če pogledamo ob novem letu v župnijske matične knjige, se nam kaže, da smo povsod napredovali. Poročilo se je 23 parov, leta 1932 samo 10 parov, revni delavci se nič ne boje zakonskega jarma, veliko bolj premožnejši, če smemo v svetinjski župniji govoriti o premožnejši, saj imamo dobri dve tretjini viničarjev. Krstna knjiga je zabeležila 72 rojstev, leta 1932 je 54, torej napredek, in sicer 38 fantov in 34 deklic, ki so se vsi živi rodili. Mrtvarka knjiga nam pove, da smo imeli celo leto 60 mrtvičev, l. 1932 pa 39, od teh je bilo 29 moških in 31 žensk; smrti ni prav nič izbirala, pobrala je 12 otrok v prvem letu prišlo po eno solario, ugrabila mladeniča Jožeta Tomažiča, upihnila luč življenja mladi samski gospodinjci Angeli Munda, razvezala dva mlada zakona, posebno pa je gospodarila med starejši, 29 starčkov nad 60 let je peljala k Bogu, zakonske, vdove in vdovec, med njimi je najstarejši Ivan Polak, star 85 let, na staro leto smo pokopali najstarejšo ženo Cecilijo Trop, staro 92 let, ki je obenem bila najstarejša laranca. Pred božičnimi prazniki so nam ničvrednezi umorili 64 letnega viničarja Antona Balaziča. Napredek pa smo pokazali tudi pri obhajilih mizi, letos je bilo namreč 23.324 sv. obhajil, lani 20.540; župnija šteje 2069 duš.

Boj z vjetim volkom

Iz Kuršumlije v Srbiji poročajo listi: Kmet Jure Dimitrijevič v vasi Mirnica vsako zimo nastavlja zajem in lisicam po gozdu in polju železne pasti. Vsako jutro pa je pošiljal enega izmed svojih nečakov, Miladina ali Miloša, po vlovljeni plen. Nekaj dni pred koncem leta je moral iti Miloš gledati, kaj se je vije čez noč v pasti. Fant je bil zelo začuden, ko je videl, da pasti nikjer ni. Pač pa je v globokem snegu opazil sledke volčjih tac. Takoj je vedel, da se je v železno past vjel volk, ki je past odnesel seboj. Fant je hitel za sledjo v gozd. Tu je že oddaleč slišal volka, ki je strahovito tulil. Z zadnjim nožem je zver zašla v železno past ter zato seveda strašno trpela.

Ko je od bolečin ves razbesnel volk zagledal fanta, se je takoj pognal vanj. Dečko pa ni čakal, ampak je zbežal kar so ga noge nesle. Volk pa, čeprav mu je eno nož železna past držala v

klesčah, je bil le urnejši in je dečku skočil na hrbet. Dečko je začel na vse grlo klicati na pomoč: »Volk me bo požrl! Pomagajte mi!«

Milošev vpitje je slišal njegov brat Miladin, ki je stal na dvorišču pred hišo. Brez orožja je planil bratu na pomoč. Ko je prihitel bliže, je videl, kako se brat trudi, da bi se otresel volka. Zato je tudi on začel na vse grlo klicati na pomoč. Besna zver je pustila Miloša in planila na Miladina. Sedaj sta se drla na pomoč oba.

Končno ju je slišal stric Jore in s puško v roki skočil iz dvorišča. Pa ni mogel streljati, ker se je bal zadeti kakega fanta. Ko je stric prihitel bliže, je volk pustil Miladina in planil proti stricu. Ta je ustrelil in zver ubil. Oba dečka pa sta nezvestna padla v sneg.

K sreči volk ni imel več zob, ker si je vse polomil, ko je grizel železno past. Zato sta fanta ranjena le od volčjih skrbnin. Rane pa niso hude.

Kaj pravite?

Ko tako prebiram »Slovenski Narod« in »Jutro«, se prav čudim. Ni še dolgo tega, kar sta oba lista enoto zabavljala brez ljubljanske radijske postaje in vse opreke kritizirala. Zlasti »Narod« je bil vedno prav hud in niti kukavici ni prizanesel, kaj šele programu, najbolj hud pa je bil na plošče. Malo katera zadeva je bila tolikokrat kritizirana in toliko grojana, kakor radijska postaja.

Pa zopet govorim z naročniki in povprašujem: »Kaj se je program toliko izboljšal, da ta dva lista nič več ne grojata programa? Kaj nič več ne vrte plošč? Kaj je sedaj vse v najlepšem redu in vse rzorno?«

»Kaj še, mi odgovorjajo naročniki. Niti za las se ni program izboljšal, prej bi rekel nasprotno. Samo ne vem, zakaj je radio našel sedaj bolj milostne kritike. Stare napake niso odpravljene, pridružile so se jim še nove, zlasti umetniški in prejavateljski program zasluži prav pošteno kritiko.«

Tako so mi rekli naročniki. Zato sedaj upam, da bom kmalubral v »Narodu« mesto reklame tudi enkrat zopet nekako krepko zabavljanje brez ljubljanske radijske postaje. Tako kakor včasih. In upam, da bo tako zabavljanje od tiste strani bolj držalo in več zalelo.

Ugoden posel za trafikante!

Ne potrebujete nikakega denarja, zaslužite pa lahko lepo. Pošljite nam svoj naslov na sledečo addresso: Ugoden posek Maribor 1, poštni predal 73.

Nesrečna družina

Središče ob Dravi, 1. jan.

V vasi Salovci, ki leži med gozdovi, kako uro hoda od Središča, je živel na srednje velikem posestvu družina Hudinova. Vdova Munda s štirimi otroki, se je poročila po vojski s Hudinom, čeprav so ji drugi pravili. Mož se ni hotel resno oprijeti dela, ker ni bil sposoben, rajši je popival ali delal drugim. Zato je bil v hiši večer preprij, otroci, ki jih je bilo več tudi v drugem zakonu, pa so rasti zapušteni.

V četrtek, 28. decembra 1933 se je napil Hudin žganja pri nekem posestniku v vasi, kjer so ravno žgali. Še isto predpoldne je pretakal svojo smarnico in jo tudi pil. Grozil je, da se bo isti dan pri njih nekaj zgodilo. Tisto strašno se je zgodilo zvečer.

Mož je prišel domov vinjen, zopet robitanil in vzel v roke nabrušen nož. Posorek, 21 letni Alojzij Munda, je zahteval od očima, naj da nož iz rok in stopi za njim v drugo sobo. Ta pa se je obrnil, zabodel Alojzija v trebuh, mu razrezal drob in tudi želodec, da se je fant zgredil. Ko je mati zaslišala krik, je planila v vežo in že dobila sunek z nožem v prsi, ki je prerezal pljuča. Mož je ranil tudi v desno roko, skoro odrezal dlan in prerezal žile.

Sosedje so kmalu po tem strašnem dejanju oba ranjena odpeljali v Ormož, kjer je fant umrl še isto noč. Ženi je po operaciji že boljše in upajo, da ostane pri življenju. Mož je odšel še tudi po dejanju na žganjekuho. Ko se je že drugi vrnil domov, so ga čakali orožniki in odvedli v zapor. Doma so ostali nesrečni otroci, najsrečnejši hči ima 19 let. Nesrečni alkohol, kako dolgo boš še zahteval take žrtve?

Koledar

Četrtek, 4. januarja: Tit, škof; Angela Folinjska.

Novi grobovi

+ V Ljubljani je včeraj zjutraj ob 5 mirno v Gospodu zaspala gospa Kristina Jakl, posestnica. Pogreb bo danes ob 3/4 popoldne.

+ V Savljah pri Ljubljani je umrl posestnik Franc Velkavrh, rojen leta 1865. Bil je kremenit značaj, kakršnih ni mnogo med nami. Njegovo življenje je bilo polno trpljenja. Utehe je iskal vedno v molitvi. Leta 1910 je romal v Sveto deželo, leta 1912 pa je bil na evharističnem kongresu na Dunaju. V javnem življenju se je mnogo udeleževal. Bil je načelnik kraj. šol. sveta, občinski odbornik, odbornik posojilnice in hranilnice in cerkveni blivčar na Dobrovi. Član Mohorjeve družbe je bil dolgo vrsto let. Bil je tudi naročnik »Slovenca«, »Domoljuba« in mnogih drugih katoliških listov. Pogreb bo v petek ob 9 dopoldne s sv. mašo.

+ V Sevnici je 2. januarja umrl v 55. letu starosti g. Andrej Rožman, starešina-preglednik finančne kontrole. Pokopali ga bodo v petek na pokopališču v Vidmu.

Naj jim sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

= Upokojen je na lastno prošnjo ravnatelj drž. žel. v Subotici g. ing. Maks Klečič. Odličnemu železniškemu strokovnjaku, ki se je zlasti zelo veliko trudil da bi dobila Slovenija zvezo z morjem, želimo, da bi v zaslužnem pokoju preživel še mnogo zdravih in srečnih let.

= Umeščen je bil na novega leta na župnjo Borovnica g. Ciril Jerina, doslej kaplan v Zagorju ob Savi. Novemu g. župniku želimo obilo božje blagoslova.

= Odlikovanje. Naš belokranjski rojak g. Janez Stariha, pehotni podporočnik I. kolesarskega bataljona, je bil odlikovan z medaljo za vojaške vrline. Ker se redkokdaj zgodi, da dobe mladi častniki tako odlikovanje, moramo mlademu rojaku iskreno čestitati. — G. Dejan Sjudovč je napredoval po strokovnem izpitu iz pehotnega narednika v pehotnega podporočnika.

Naznanila

Ljubljana

1. »Trije kralji« na odru Rokodelskega doma. Rokodelsko društvo bo na praznik sv. Treh kraljev ob pol 5 popoldne ponovilo krasno igrano »Trije kralji«. Vstopnice v predprodaji v petek od 18 do 20 in na praznik od 10 do 12 v Rokodelskem domu, Komenskega 12.

1. »Grafični prosvetni večer« bo v ponedeljek, 8. januarja ob 20 v dvorani »Delavske zbornice«. Na sporedu so orkestralne in pevске točke orkestralne in pevске »Grafike« ter enodejanka »Deščina«. Vabilo s sporedom, ki velja 2 dan in služi za prost vstop, se dobi pri »Zvezi grafičnega delavstva«, palača »Grafika«, IV. nadstropje, Masarykova cesta.

1. Kino Kodeljevo. Drevi ob 8 »Peklo vojnih ujetnikov«. Čisti dobiček je namenjen za obdaro vanje revnih otrok pri božičnici, ki bo v petek ob 17 v Salezijskem mladinskem domu.

1. Iz mornariške sekcije kraj. odbora Jadranske straže. Drevi pri »Šestici« mesečni sestanki članstva. Predava Janko Bedrač o borbi jugoslovanskih mornarjev za osvoboditev. — 11. januarja ob 20 bo v dvorani OUZD skioptično predavanje: Pomen Jadranskega morja v jugoslovanski zgodovini. Predava dr. Alujevič.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy dečji, Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

Maribor

m Širši odbor Pomožne akcije bo imel svojo sejo v petek na mestnem načelstvu.

m V studentski ljudski univerzi predava drevi ob 19 dr. Vilko Marin o prečnem mladinskem vprašanju. Mladini vstop ni dovoljen.

m Izobraževalno društvo na Košakih priredi v soboto ob 15.45 bogato božičnico potrebnim otrokom društvenih članov.

m SSK Maraton. Drevi ob 18 seja upravnega odbora.

m »Maribor« nadaljuje z rednimi vajami. Opozorja vse članstvo, da se jih točno udeležuje.

m Magdalenci imajo drevi sestanek na odru.

Celje

c Združenje obrtnikov gostilniških podjetij v Celju bo imelo občni zbor 15. januarja ob 14 v hotelu »Posta«.

c Smučarska tekma celjskih zimsko-sportnih klubov bo v nedeljo s startom ob 9 na Spodnji Hudinji pri Celju.

Mostje pri Ljubljani. Drevi ob pol 8 bo v kapelici Salezijskega mladinskega doma na Kodeljevem govor za fante in može.

Vrhnika. Na sv. Treh kraljev dan bodo na odru Rokodelskega doma prizorili Vomergerjevo »Vrtnice«.

Jesenice. Prihodnja nedelja je posvečena dobremu katoliškemu tisku. Ob šestih in ob osmih bo na Savi govor o dobrem tisku. Zvečer pa bo v Krekovem domu skioptično predavanje o katoliškem tisku.

Cerkveni vestniki

Duhovniki bodo imeli svojo navadno duhovno obnovo v petek, 5. januarja ob 4 popoldne v Domu duhovnih vaj. Posebna vabila se ne bodo poslala.

Vodstvo Doma. Nočni častilci presv. Srca Jezusovega opravijo v noči na prvi petek (od 4. na 5. jan.) celonočno čiščenje v ljubljanski stolnici. Iz večne molitve bomo molili 22. uro: Za praznik rojstva Gospodovega. — Nočno čiščenje se prične zvečer ob 9 in traja do 4 zjutraj. — Danes od 8 do 9 zvečer običajna skupna molitvena ura.

II. Vnanja kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima jutri na prvi petek zjutraj ob 3/4 na 7 skupno sv. obhajilo. Prosimo polnoštevilne udeležbe.

Duhovne vaje za profesorice, zdravnice in druge akademsko izobražene žene se prične v petek, 5. jan. ob 8 zvečer z uvodnim govorom v kapeli uršul. zavoda v Ljubljani in se zaključijo v ponedeljek, 8. januarja zjutraj. Ker se vrše duhovne vaje vprav ob obeh praznikih, bo mogoče udeležiti se jih tudi tistim, ki jih sicer zadržuje poklicno delo. Iskreno povabljeni, da se teh dni duhovne poglobitve po močnosti udeležite. Vhod pri porti desno od cerkve.

Dom duhovnih vaj pri sv. Jožefu nad Celjem. Tridnevni tečaj zaprtih duhovnih vaj za dekleta se bo začel v torek, 16. jan. ob 6 zvečer. Konča se v soboto 20. jan. zjutraj. Pridite in se obogatite v samoti. Vzdrževalna za ves čas 75 Din. Prijavi priložite znamko za odgovor.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Četrtek, 4. januarja: »Kulturna prireditev v Črni mlaki.« Red A.

Petek, 5. januarja: »Raj potepuhov.« Izven.

Opera

Začetek ob 20.

Četrtek, 4. januarja: »Tifare.« Red Četrtek.

Petek, 4. januarja: Zaprt.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 4. jan. ob 20: »Mala Floramye.« Red A.

Trsat

Nedavno je bila v frančiškanski baziliki Matere božje na Trsatu velika katoliška slovesnost, katere se je udeležilo v ogromnem številu ljudstvo s Trsata, Sušaka, Reke in iz vseh okoliških župnih starih dekanij. Tudi Slovenci, ki bivamo na Sušaku in Reki, smo imeli svojo posebno skupino. Proslavili smo 1900letnico Kristusove smrti in sveto leto. Proslava se je začela s slovesno tridnevno, pri kateri so nastopali najboljši cerkveni govorniki. Slovesnost sama se je začela s polnočnico, katero je služil kanonik senjskega kapitlja dr. Anton Golik. Zjutraj je imel slovesno sv. mašo dr. Teofil Karapin, profesor vseučilišča »Antoniana« v Rimu, pridigoval pa je frančiškanski provincial o. Avgustin Slibar. Ob 10 je imel pontifikalno sv. mašo prevzvišeni g. dr. Ivan Starčević, škof senjsko-modrški. Slovesnost je povečeval cerkveni zbor frančiških klerikov-bogoslovcev pod vodstvom skladatelja Slovenca br. Filipa Ostirja, katerega so zadnji čas zelo slavili hrvaški časopisi. Višek vsega slavlja pa je bila popoldne slovesna procesija s presv. Rešnjim Telesom, katere so se udeležile ogromne množice ljudstva. Procesija se vodil prevz. g. škof dr. Starčević, ki je imel tudi zaključni govor.

Sport

Svetovno nogometno prvenstvo

FIFA sporoča v svojih zadnjih uradnih obvestilih v zadevi svetovnega nogometnega prvenstva naslednje:

1. skupina: V tej skupini se je tvorila ene podskupine; v enem kolu igrajo med seboj Haiti, Kuba in Meksiko. Zmagovalec igra proti Združenim državam severnoameriškim v maju 1934 leta v Italiji.

2. skupina: Brazilija in Peru se še nista odločili za termin.

3. skupina: Argentinita in Čile se še pogajata glede termina.

4. skupina: Vrstni red tekem med Egiptom, Turčijo in Palestino še ni fiksan.

5. skupina: Švedska je zmagovalka v skupini nad Estonijo (6:2) in nad Litvo (2:0).

6. skupina: Tekmi med Španijo in Portugalsko se vršita 11. marca 1934 v Madridu in 18. marca 1934 v Lizboni.

7. skupina: Grčija in Italija se srečata meseca marca 1934 v Italiji.

8. skupina: Češkoslovaška je dobila prvo bitko proti Poljski z 2:1. Revanžna tekma se odigra v maju 1934 v Pragi.

9. skupina: Madjarska igra proti Bolgariji 11. februarja 1934 v Sofiji; že zmaga Madjarska, je izločitev v tej skupini že izvršena, kajti Avstrija in Madjarska pojelela potem v Italijo. Ako izgubi Madjarska, se odigra v Budimpešti še ena tekma.

10. skupina: Jugoslavija in Švica sta igrali neodločeno (2:2), istotako Švica in Romunija (2:2). Jugoslavija in Romunija se bosta spoprijeli 15. aprila 1934 v Bukarešti.

11. skupina: Določene so naslednje tekme: Luksemburška proti Nemčiji 11. marca 1934 v Luksemburgu in Luksemburška proti Franciji 15. aprila 1934 v Luksemburgu.

12. skupina: Proti odločbi Fifinega izvršilnega odbora so se zedinile Holandska, Belgija in Irsko na sledeče termine: Holandska proti Irski 2. aprila 1934 v Amsterdamu; Belgija proti Holandski 29. aprila 1934 v Bruslju ali Antverpnu; Irsko proti Belgiji v Irski (datum še ni določen).

★

Razpis smučarskega prvenstva Jugoslavije za leto 1934. Kakor vsako leto, priredi tudi letos J.A.S.O. akademsko smučarsko prvenstvo Aleksandrove univerze in prvenstvo jugoslovanskih univerz. To tekmovanje sestoji iz štirih delov in sicer: I. del: ted v dalj; II. del: skoki; III. del: smuk; IV. del: slalom. — Dne 8. in 9. januarja se vrši I. in II. del tega tekmovanja v Ljubljani. Prvi dan tek v dalj na 16 km in sicer na Rožniku in okolici s startom ob 9.30 dopoldne pri Čadu, kjer je tudi cilj. Drugi dan skoki na skalalnici pri Mostcu z začetkom ob 14.30 popoldne. Pravico do tekmovanja imajo vsi akademski smučarji, organizirani v J.A.S.O. Tekmovanje izven konkurence se ne dovoli. — Prijave se sprejemajo v sportnih trgovinah J. Gore na Tyrsevi cesti in Kolb et Predalci v Selenburgovi ulici do petka zvečer. Naknadne prijave za tek v dalj najkasneje do 8. zjutraj pri Čadu, kjer se vrši žrebanje. — To tekmovanje je obenem izbirno za državno akademsko reprezentanco, ki bo sodelovala na mednarodnih tekmah univerz v Švici. — J. A. S. O.

Razpis smučarske klubske tekme, ki jo priredi v nedeljo 7. januarja vsi celjski zimsko-sportni klubi, namreč SK Olimp, SSK Celje, Sm. K. Celje, SPD Celje in SK Jugoslavija. Proga je dolga 18 km. Start ob 9 zjutraj pri trgovini Zidanšek v Spodnji Hudinji pri Celju. Cilj istotam. Prijave sprejemajo vsi zgoraj označeni klubi, vsak za svoje člane, do sobote 6. januarja. Prijavnina k tekmi znaša 5 Din. Prijavitelj se je mogoče tudi v nedeljo pred tekmo, najpozneje do 8.30, vendar proti dvojni prijavnini. Zrebanje tekmovalnih številčno točno ob 8.30 zjutraj. Vsak izmed zgoraj označenih klubov nagradi 3 svoje najboljše tekmovalce. Za nagrado so določena praktična sportna darila in diplome. V skupni konkurenci vseh celjskih klubov prejme prvak mesta Celje v kombinaciji še posebno darilo. Objava rezultatov in razdelitev daril bo na dan tekme ob 8 zvečer v dvorani hotela Evropa v Celju.

Alp. sportni klub »Gorenjce« na Jesenicah je priredil prošlo nedeljo medklubska sankarska tekma s Črnega vrha. Udeležili so se trije klubi s 17 tekmovalci. TK Skala, Jesenice, DKD Enakost in AKS Gorenjce. Proga je bila dolga 2500 m, višinska razlika 300 m. Doseženi rezultati: 1. Langus Anton (Gorenjce) 2:57 3 pet.; 2. Cop Avgust (Gorenjce) 3:04; 3. Rogel Anton (Gorenjce) 3:15. Kljub temu, da je bila proga mehka, so bili doseženi dobri časi.

Nova knjiga Roberta Kumpa. Pravkar je izšla dolgo pričakovana smučarska knjiga »Ski«, od znanega slovenskega alpskega smučarja Roberta Kumpa. Knjiga je bogato ilustriрана s dvobarvnimi slikami in je tiskana na finem papirju. Vezana je v sivo surovo platno. Oprema je zelo okusna, razkošna. Knjiga se dobi v vseh knjigarnah za ceno 80 Din in jo vsakomur, zlasti pa smučarjem, toplo priporočamo.

Vremensko poročilo JZSS in SPD telefonično. A. Telefonično po stanju dne 3. januarja zjutraj. Bistrica-Boh. jezero +1°, zelo oblačno, mirno, 90cm južnega snega, smuka manj ugodna. Bled-jezero: -3°, oblačno, megla, 40 cm snega, mirno. Rateče-Planica: -2°, barometer pada, pooblačno, vetrovno. 160 cm južnega snega. Kočevje: -1°, sneži. — B. Pismo po stanju 2. januarja. Smučarski dom na Pokljuki -3°, vreme mirno, 50 cm novega snega na podlagi 150 cm, sneg južen, smuka dobra, smuka v planinah izvrstna.

★

Clas Thunberg, večkratni svetovni mojster v hitrostnem drsanju, je že zopet v dobri formi. To je dokazal pri zadnjem mitingu v Helsinkforsu, kjer je zmagal na 500 m v času 44.5 in na 1000 m v času 1:33.7.

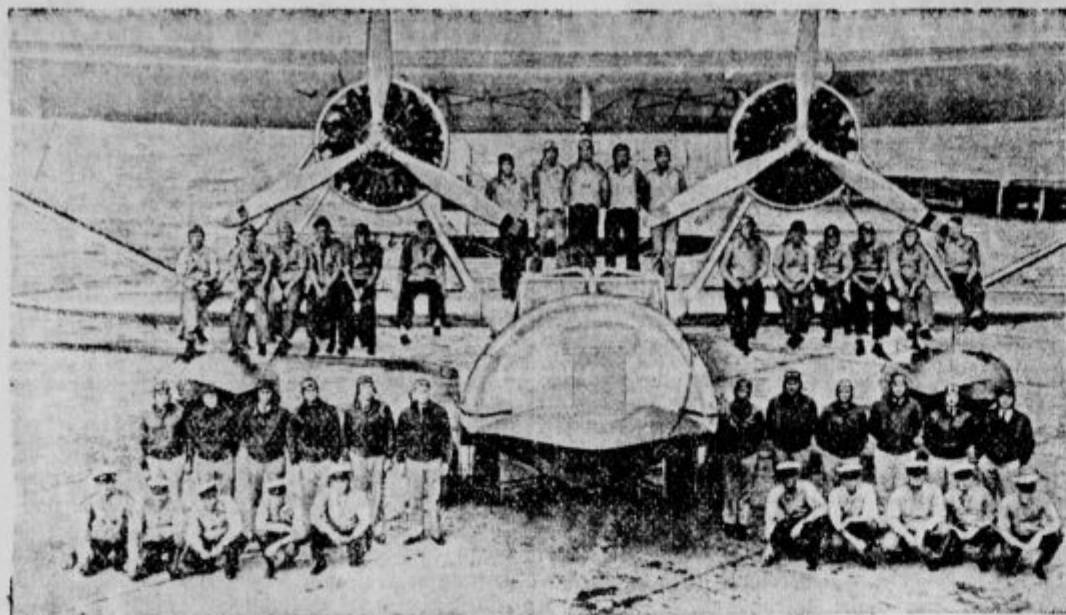
V Davosu se vrši 15. in 14. januarja mednarodno tekmovanje v hitrostnem drsanju, v katerem se bo bila ostra borba. Doslej so se namreč prijavili Norvežani: Engnestangen, Balangrud, Mathiesen in Staksrud ter Fince Thunberg.

Svetovni prvaki so že v formi. To je dokazal tudi svetovni prvak Engnestangen v Königsbergu, kjer je zmagal v hitrostnem drsanju na 500 m s časom 47.3 in na 5000 m s časom 3:58.2.

Bivši svetovni prvak v boksu Schmeling se bo boril 31. januarja v Newyorku proti Loughranu in 22. februarja pa v Miami proti Baeru.

Teško-letli olimpijce Westergreen (Švedska) je bil v Göteborgu od Finca Niemilla premagan, tedu kasneje se mu je pa revanžiral in je v Malmö postal zmagovalec nad Fincom.

Nov polet okoli sveta

Osem ameriških pomorskih letal se v najkrajšem času dvigne iz San Diego v Kaliforniji na polet okoli sveta. Ameriško vojno ministrstvo je že odobrilo načrt. Polet se po vsej verjetnosti začne 10. januarja. Na sliki vidimo drzne letalce, ki se pripravljajo na pot. Najprej odletijo v San Francisco in 12. januarja odplujejo čez Tihi ocean na Havajske otoke. Ta proga je dolga 2156 morskih milj in letalci jo morajo preleteti v 24 urah. Priprave za polet so že dolgo v teku. Letala so preskrbljena s prvovrstnimi motorji, z radijem. Posadka za vsako letalo šteje 6 moških in sicer so 4 pi-

loti in dva radiotelegrafista. Med poletom bodo letala neprestano v stiku s postajami in vojnimi ladjami, ki so razdeljene na progi. Nadaljnji program poleta še ni bil objavljen.

Okoli sveta brez pristanka!

Na Angleškem se pripravljajo na polet okoli sveta brez pristanka. 15.596 milj naj bi letala prevozila, ne da bi kje pristala. V zraku bi morala ostati 8 dni, ako bi vozila s hitrostjo 125 milj, kakor je letel slavni Post.

Krištof Kolumb ni bil Italijan

Amerike ni odkril slučajno

Francoški zgodovinar Maurice Privat je napisal nov življenjski o Krištofu Kolumbu. Privat je spisal svojo študijo ne glede na dosedanje mnenje o Kolumbu in v marsičem postavlja popolnoma na glavo dosedanje ugotovitve. Maurice Privat trdi, da ni samo slučaj zanesel Kolumba v Ameriko in da je Kolumb tudi gledal s celine Tihi ocean. Doslej so splošno menili, da se je Kolumb na svoji čerti vožnji leta 1502 zadovoljil s tem, da je plul na vzhodni obali srednje Amerike, temveč je panamsko ožino tudi prehodil in da je od zapadne obale današnje Kolumbije uzrl zapadno obalo Amerike in morje.

Legenda o ubogem in malo izobraženem Genovezu ali ligurkem, oziroma korsilem trgovcu, ki se je napravil na pot iz gole strasti po dogodovščinah, je povsem pokopana. Maurice Privat trdi, da je bil Kolumb iz Mallorce, mož španske rodovine,

plemenitaš in zelo izobražen človek. Baval se je z ladjedelstvom, z astronomskimi, astrološkimi in matematičnimi nauki. Bil je tudi v mornarstvu sploh pravi mojster. Že v svoji mladosti ni priplul samo do bližnjega vzhoda (levanta) in na drugi strani do Islandije, temveč dvakrat, to je l. 1477 in 1479 se je približal Groenlandiji, ki jo je tudi videl. Vse njegove ekspedicije so bile skrbno pripravljene in tudi na drugi vožnji je točno dosegel svoj smoter, to je San Salvador. Nikakor ni imel namena potovati v kraljestvo Kana, ne v Indijo, temveč namenil se je v deželo Salomonskih zakladov, ki je bila po takratnem splošnem mnenju celina na zapadu Atlantika. Premišljeno je Kolumb iskal Ameriko in jo tudi našel.

Privat trdi, da ni bil Kolumb Italijan, temveč Španec. Kolumb je izvrstno obvladal kastilščino, to je španščino, poleg tega tudi latinščino, katalanščino in portugalsko; njegovo znanje italijanščine je bilo nasprotno zelo pičlo.

Za nežni spol pač to ni!

Tudi ženske se na Japonskem navdušujejo za vojno, kakor nam priča ta slika. Zbrale so namreč toliko denarja, da so lahko kupile armadi novo pristevalno napravo, ki naj opozori na sovražno letalo.

Kita'ec - katoliški učenjak

Dne 10. novembra 1933 je zapustil svoje profesorsko mesto na kolegiju Propagande dr. Pavel Yupin in odšel na novo službeno mesto kot kitajski član sinodalne komisije pri apostolski delegaturi v Peking.

Dr. Yupin je doma iz apostolskega vikarijata Kirin v Mandžuriji. Kot mlad profesor se je odločil za duhovniški poklic in njegov škof ga je poslal leta 1923 v Rim, kjer se je posvetil študiju filozofije in teologije. Prav kmalu je zaradi izredne nalarjenosti zbudil splošno pozornost. Po šestletnem študiju v kolegiju Propagande je 1929 že kot duhovnik postal na istem zavodu profesor za kitajski jezik in književnost. Letega leta je potoval kot član papeške komisije v Abesinijo. Ko je nato dovršil študij kanonskega prava, se je podal v Perugio, kjer si je pridobil doktorsko diplomu v državnih in manostih. Sijajen uspeh, ki ga je pokazal pri tem izpitu, ko je v gladki italijanščini odgovarjal na vsa najtežja vprašanja, je zadivil vse člane komisije.

Dr. Yupin si je tudi v Rimu pridobil splošne simpatije v vseh rimskih krogih. Mnogo je storil za kitajsko romarje, ki so prihajali v sve to mesto, tako da je vzbudil pozornost italijanske in kitajske mlade.

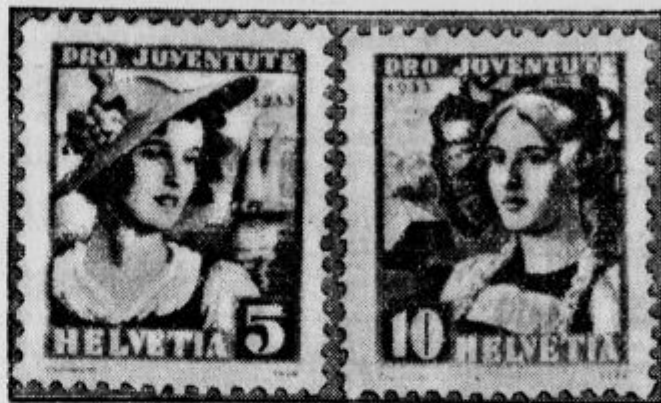
Na predvečer njegovega odhoda iz Rima mu je bil prirejen v slovo intimen večer, ki se ga je udeležil kitajski poslanik in mnogo drugega odličnega obdinsiva. Tako se je Pavel Yupin poslovil od Rima kot trikratni doktor: doktor teologije, prava in državnih ved. (Fides.)

Gospodična, mag. pharm. - Zidinja po očetu...

Sedanja protizidovska politika obrodi vedno bolj nepričakovane posledice, ki jih vesno beležijo nemški listi. Berlinski uradni »Juridčni pregled« je prinesel besedilo zakonskega načrta prepovedi »mešanih zakonov«. Znani strokovnjak Wehrmann trdi v obširnem komentarju, da sme zdaj arijski zakonci takoj zahtevati ločitev mešanega zakona, »ker se ni poprej zmenila zakonodaja za to edino zdravo načelo.« Berlinska univerza obvešča slušatelje, da bodo dobivali »normalne« rjavovezane indekse samo arijski slušatelji. Za druge so vpeljane rumene izkaznice. To načelo velja povsod v zasebnem in javnem življenju. Zato prinašajo dnevnik oglase kot ta: »Gospodična, mag. pharm., 26 let stara, vestna, vajena posla, po dedu (četovem očetu) Zidinja, išče službo.« Če bi zamolčala svojo pokolenje, bi bila kaznovana z delodajalcem vred. Se general v. Lissingen, stari pruski častnik in graščak, je moral upoštevati pod novimi razmerami, da je lahkomišeln vzel njegov ded Zidinja za soprogo. Kot pokorščine vaje vojščak, je takoj vložil naslednjo prošnjo pri »Zvezi židovskih udeležencev svetovne vojne«: — Prosim, da me sprejmete za člana Zveze, ker sem bil označen za žida in sem s tem izgubil pravico do članstva pri Zvezi arijskih vojni udeležencev. Nove razmere so obrodile novi poklice raziskovalca rodovnikov. (Familienforscher.)

V Pasadeni praznujejo novo leto s posebnim obhodom, ki je podoben karnevalu. Na sliki Američanka, kraljica tega pohoda. Plesni kraljic se je občinstvo naveličalo, upamo, da se bo tudi te.

Za švicarsko mladino

Švica je izdala novo serijo znamk »za mladino« (PRO JUVENTUTE), ki se prodajajo po višji ceni. Izkupček je namenjen pomoči potrbnim.

Eno pridigo prenaša 25 radijskih postaj!

Iznajdljivost podeželskega župnika

Iz mesta Royal Oak v ameriški državi Michigan poročajo o izredno spretni organizaciji pastirske službe katoliškega duhovnika. Coughlin je bil do l. 1924 župnik majhne cerkve pri Detroitu, ki je bila poleg tega še lesena. Občina je štela komaj 30 družin. Bila je tako uboga, da je moral sam opravljati tudi službo cerkovnika. Niti lastnega stanovanja ni imel, pač pa je spal v zakristiji. Kdo bi si mislil, da bi bil to začetek vprav senzacionalnega dviga tega dušnega pastirja. In prav ta revščina je dala župniku Coughlinu mnogo premišljati o sredstvih, ki bi omogočala čim uspešnejše pastirovanje. Na misel mu je prišel radio in po njegovem mnenju se radio niti zdaleč dovolj ne izrablja za širjenje Kristusove besede. Coughlin je sklenil, da bo sam postavil radijsko postajo in po njej širil svoje pridige vsemu ameriškemu ljudstvu. Seveda je bilo za to potrebno mnogo truda in izredne varčnosti. Končno pa se je župniku posrečilo postaviti majhno oddajno postajo. To je bil začetek. Iz tega začetka se je razvil pravi sistem

dušnega pastirovanja po radiu. Danes ima ta podeželski župnik 25 oddajnih postaj po vsej Ameriki! To je znamenje, da ni bil Coughlin samo pobožen služabnik svoje cerkve in izvrsten pridigar, temveč tudi prvovrsten radijski režiser in spreten organizator. Poslušalstvo si je pridobil s svojim raznovrstnim programom, v prvi vrsti pa s svojimi pridigami, ki so bile polne aktualnosti. Drzno in spretno je posegel v dnevna vprašanja.

Coughlin je v pridigah tako spretno in drzno posegal v najbolj sodobne probleme, da je vzbudil pozornost vsega ameriškega sveta. V svojih pridigah je bil vprav napadalen in njegova beseda je pričela čedalje bolj vplivati na politično življenje. Danes že prinašajo listi dolga poročila o njegovih pridigah. Župnik prejema na tisoče pisem iz vse Amerike. Da bi lahko na vse odgovoril, je nastavljal nad sto tajnikov, ki dopisujejo. Dohodki njegovih oddajnih postaj so izredno visoki, tako da lahko Coughlin z lahkoto plača vsak teden 8000 dolarjev za razne pristojbine. Prebitek porablja za najboljše verske namene. Tako je lahko postavil nov oltar v neko cerkev, ki je stal 750.000 dolarjev.

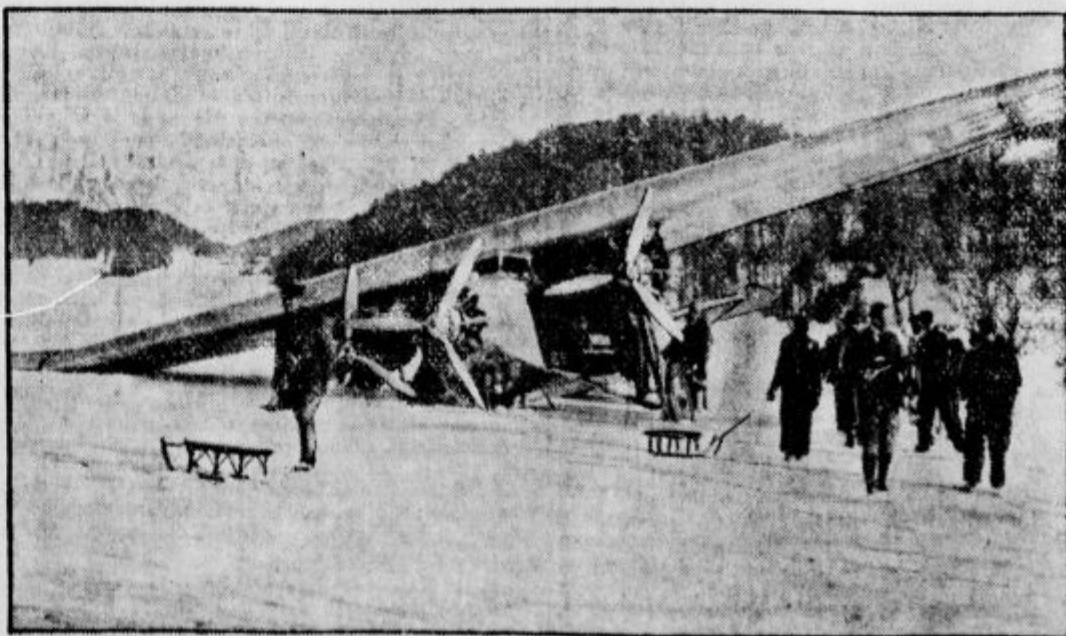
Francoški letalec Demotte je postavil nov svetovni rekord za sportna letala. Letel je s hitrostjo 352 kilometrov na uro.

Kadar pravimo, da ima kdo več denarja, kakor razuma, s tem še nočemo reči, da je bogat.

Z letalom skozi viharo noč na operacijsko mizo

Iz Houstona v državi Texas poročajo o drznem letu rekordnega letalca Jamesa Wedella skozi megle in snežni mež. Wedell je moral rešiti življenje pet mesecev staremu otroku. Otroku je zbolel na možganih in nujno ga je bilo treba prepeljati v bolnišnico v Baltimore. Med vožnjo je otroka držal ded, ki se tudi ni ustrašil nevarnega leta, samo da bi otroku rešil življenje. V burji in snegu se je letalo dvignilo iz Houstona v popoldanskih urah in srečno prispelo v Baltimore ob dveh ponoči. Tam je moral pristati na zasneženem in zmrazjenem letališču. Od tu so otroka v bolnišniškem vozu prepeljali na kliniko. Zdravniki so ugotovili, da je bil zadnji čas za nevarno operacijo možganov. Otroku je torej rešil življenje drzni letalec. Wedell je pripovedoval častnikarjem, da je divjal med vožnjo silen vihar. S svojimi letalom bi bil lahko vozil s hitrostjo 160 milj, toda radi viharja se je letalo le počasi pomikalo naprej. Ako bi bil moral zasloni kje pristati, bi prispel v Baltimore prepozno in otrok bi bil moral umreti.

Kaj bo bi jezero ne bilo zamrznilo!

Abesinski kralj Ras Tafari je naročil v Švici tri motorna letala. Pri poskušnji je moralo letalo zasloni pristati in sicer na jezeru St. Moritz, ki je zamrznjeno. Letalo se je samo malo poškodovalo.

Španska vlada je stalno pripravljena na nove nemire. Anarhistična nevarnost še ni popolnoma odstranjena. Dan za dnem romajo v zapore anarhisti. Na podobi vidimo uradnika v brzovarnem uradu v Cordobi, ki opravlja svojo službo pod varstvom policije. — Na desni preiskuje artiljerijski častnik bombe, ki so jih položili anarhisti.

„Mladika“ ob Finžgarjevem slovesu

»Mladika« je začela izhajati pred 14. leti v Gorici in sicer kot nabožno glasilo, dobivala pa je polagoma vse bolj svetel značaj in ko ga je nekdanja celovška Mohorjeva družba prevzela, je bila že pravi družinski list. Leta 1923 je izhajala še pod dvojnimi uredništvi in v Ljubljani in v Gorici, dokler je ni zaradi političnih ovir Družba sv. Mohorja z letnikom 1923 prenesla v našo državo. S tem letom se je tudi pričel pravi razvoj lista.

Za glavnega urednika je bil postavljen pisatelj F. S. Finžgar, ki je bil tudi glavni urednik vseh mohorjskih izdaj. Njegova naloga je bila težavna. Da je mogel ohraniti — bolje rečeno — ustvariti vzoren družinski list, je moral obdržati zlato sredino in budno skrbeti, da se list ne izneveriti trojni nalogi: vzgojni, poučni in zabavni, da je pa hkrati tudi resen, strogu estetskemu merilu ustrezajoč mesečnik. Če pregledamo teh zadnjih enajst letnikov — doslej je bilo vseh štirinajst — opazimo ostro začrtano smer, ki vodi od začetka Finžgarjevega urejanja do naših dni. V teh letih si je Mladika ustvarila tesno povezan krog sodelavcev, ustvarila si pa tudi svoje občinstvo, ga umela prikleniti in ga množiti od letnika do letnika. Tako moremo govoriti že o duhovnem krogu mladikarjev, ki predstavlja z uredniškim osebnostjo med seboj povezano idejno družino bravcev in uredniških sodelavcev.

Kdor pregleduje zadnje letnike ali posamezne številke, ki so izšle letos, bo priznal, da Mladika izpolnjuje svojo nalogo vestno in lastnemu izročilu zvesto. Ugotovil bo, da je list v vseh delih urejan v enako skrbnostno in ljubeznivo. Morda je ta ali oni prispevek šibkejši od drugih, morda se list po opremi ne more kosati s tem ali onim, po dosledni notranji resnobo, pravstveni odličnosti in po stremeljenju za poslednjo doseganostjo pa preklopa vse slovenske družinske liste. Od ovojja in zaglavij, od uvodne povesti do zadnjih drobničarij, namenjenih gospodinjam, vrtnarjem, kuharic in otrokom, od tiskarske opreme do ilustracij je vidno stremeljenje, dati najboljšo. Ta naloga je pa izredno težka, saj je Mladika list, ki je namenjen najširšim plastem bravcev: bero ga z enakim zanimanjem na kmetih kot v meščanski sobi, v njem najde dojemljivega branja razumniki, preprosta kmetijska mati, zreli mož in študent, mladina se ob njem uči in zabava, ljubitelji umetnosti uživa ob objavljenih slikah. Mladika je res list za vse in vsakogar. Vsem ustreči, vse zadovoljuje in pa naiteže. Koliko poučnega branja je že razširila Mladika med Slovenci, koliko vzgojnega dela je že izvršila, koliko je med našim ljudstvom poglobila smisel za lepoto v oblikujoči umetnosti, na kratko ni moči izmeriti. V imeniku njenih sodelavcev so zbrana najboljša imena leposlovcev, med njimi so prvaki znanosti, mojstri likovne umetnosti in strokovnjaki z vseh prerasnovanih polj, ki jih list goji. Tako ni čudno, da se je krog njenih naročnikov razširil po vsej domovini in da je list dosegel zavidanja vredno naklado.

Letnik 1933 kaže že po zunanosti čas, v katerem živimo. Prav je napisal urednik, da so letošnja zaglavja pomenila krizo. Telesno in dušno. Ovojne slike in zaglavja je narisal slikar Slavko Pengov.

Med leposlovjem zastopajo pesništvo nekateri že znana imena: Ivan Albreht, Draga Krajnc, Joža Likovič, Keaver Meško, V. Sejavac, V. Winkler in drugi. Zgodovinsko povest »Čez steno« je napisal mlad, še neznan pripovednik Ivan Bučer, ki je podal z njo živahno in toplo pisan popis naših gorskih velikanih. Zastopani so nadalje še France Bevk, Mara Husova, B. Magajna, M. Malešič, J. Plestenjak, V. Smolej in V. Winkler. — Prevod P. Ackerjevega romana »Ljubezen in dolžnost« je oskrbel J. Kofač.

Med poljudno znanstvenimi spisi zavzema odlični položaj zbirka razprav »Iz anatomije«, katero je nadaljeval prof. dr. J. Plečnik. Mimo globokega strokovnega znanja je v teh, tako osebnostno pisanih člankih, premočno jezikovnih zanimivosti. Pomembna je tudi razprava dr. Fr. Stelčeta »Kje smo s cerkvenim slikarstvom«. Za razčiščenje neverjetno pogostih zmotnih nazorov o nalogah cerkvene umetnosti je ta razprava prevažnega pomena, za naše cerkvene upravitelje pa pravi umetnostni katekizem. Iz bogate zdravniške prakse opisuje z lepo, domačo besedo svoje spomine Bogdan Kazak. O slovenskih prestolnicah je napisal niz poučnih člankov J. Sediv. Omenil bi še osmrtnici knezoškofu Karlinu in prelatu Kalanu, pa Sovrčev priložnostni članek o Poklonu.

V poglavju Pisano polje je izšla vrsta življenjskih, kjer se je Mladika spomnila nekaterih zaslužnih pokojnikov in raznih še živih kulturnih delavcev in oblikujočih umetnikov. Mons. Tomo Zupan je prispeval dva članka iz svoje še neobjavljene »prešernine«. O gledališču je poročal J. Pogacnik, o Stični v zgodovini in književnosti pa Ivan Zorec. Več člankov s področja upodablajoče umetnosti, zlasti o naših mlajših umetnikih je objavil K. Dobida, ki je stalno opisoval tudi objavljene slike in kipe.

Mladika je redno poročala o novih knjigah, objavljala članke za družino, med njimi poljudno pisano »Zdravstvena vprašanja za družino in dom« dr. Malke Simce. Gospodinske razprave je objavljala Stjepanija Humekova, za kuharico je skrbel Marija Remčeva. Vsaka številka je objavljala smešnice, uganke in razne družabne in otroške igre.

Mladika ne bi bila to, kar je, če bi ne bila tako bogato ilustrirana. Če pregledamo reprodukcije po umetniških delih, katero je list doslej že objavil, bi bila to prava zakladnica slovenske in tuje umetnosti, bogata galerija sodobnih in klasičnih mojstrov, resnična visoka šola umetnosti za vse ljudstvo. Brez števila malo znanih starejših umetnin je list oživil bravcem, uvedel je pa v slovensko javnost vrsto mladih talentov. V letniku 1933 so zlasti številni zastopani slovenski umetniki. S celimi zbirkami nam predstavlja Mladika delo Ivane Kobilčeve, Svet. M. Peruzija, Fr. Miheleca in Maksima Sedeja, ki se je v nji prvič javno predstavil. Zastopani pa so še sloviti hlaši Fr. Kavčič, kiparja Tine Kos in Tone Kralj, s cerkvenimi slikami Miha Maleš, skoraj nepoznani kipar Jakob Znidar, ter St. Pengov, kipar B. Kalin in drugi. — Med ilustracijami so priznanja deležni tudi posnetki fotografij Frana Krašoveca. Njegove nežno občutene pokrajine in nepriljubljeni žanrski prizori s polja, z mestnih ulic in iz kmetijske izbe so živa, umetniško občutena in tehnično dovršena kronika našega časa.

Enajst letnikov Mladike je uredil Finžgar. Ves čas se je zavedal, da pri takem listu ne gre za enodnevno aktualnost, temveč da je njegov namen globlji in trajnejši, in da obvelja le, kar je zdravega. Zato je mogel s svojo čebelično pridnostjo, bogato življenjsko izkušnostjo, z modro, skoro načrpnostjo in bogatim znanjem ustvariti list, kakršen je Mladika danes. Ko se je F. S. Finžgar s koncem letnika 1933 poslovil od uredništva Mladike, je razposlal nad 130 sodelavcem zahvalna pisma. In to so bili samopoglavni in

govori sodelavci, ki jih je imel zlasti v enajstih letih okrog sebe, odkar je prevzel list, ki je bil ves revan in zapuščen. Vzgojil si je pa ta vzgledni urednik tudi naslednika v osebi dr. Jožeta Pogacnika, ki je prevzel z letnikom 1934 uredniške posle. Tako se bo mogel F. S. Finžgar po opravljenem delu z mirno vestjo in zavestjo, da ves napor in trud nista bila zaman, posvetiti svojem pisateljskemu poklicu in trdno upamo, da napiše svoj »veliki tekst«, katerega pričakujemo od njega in ki ga bo pokazal zrelega moža-umetnika na visku tvornosti in življenjske modrosti.

Mladika pa bo tudi poslej po vsebini in po zunanosti mogla služiti domačim in neštetim tujim družinam mesečnikom za vzor.

★

Prva številka »Mladike« za leto 1934 prinaša med drugim prvi dve poglavji celoletnega Bevkovega teksta, »Huda ura«, ki obeta zopet lepo kmetisko povest. Med leposlovnim delom so zastopani še J. Jalen (Obnošena ogrinjača), Anton Komar (Mojdunaj), V. Winkler (Voz pod cesto), Janez Rožencvet (Večni kamen), vsi s posrečeniimi žrtvami. Tudi poezija je lepo zastopana. Med poljudnimi spisi srečamo zopet lanske znanke: Stelčeta, ki nam je dal lani načelno razpravo o cerkvenem slikarstvu, zdaj pa nam hoče razviti »Zgodovino slovenskega cerkvenega slikarstva«. Na podlagi te nam bo pokazal tradicijo našega cerkvenega slikarstva ter pot za preporod te panoge slikarstva. Dr. Janez Plečnik piše o raznih sodobnih problemih, ki so »samo ob sebi umetni« — in vendar prepotrebni, da se o njih govori. Bogdan Kazak tudi letos prijetno kramlja o svojih zdravniških spominih. V zaglavju »Pisano polje« so posebno zanimive Ivane Zadnikar-Wohlmutove povesti o Prešernu, ki jih je priredil znani prešernoslovec Tomo Zupan. Sledi sodoben sestavek o Univerzitetni knjižnici, Dobidov članek o slikarju Jožetu Petkovsku in poročila o novih knjigah. Tudi ostali del, ki obravnava zlasti družinska vprašanja (kuharstvo, zdravstvo, ki ga poljudno obravnava dr. Malke Simce itd.; tu je tudi zanimiv članek »O duševni in telesni kulturi« — v premisleke), je prav praktično urejen in nudi sleherni družini svojevrstnih zrn. Kakor se vidi, stopa tudi nova »Mladika« po poti dosedanjega urednika Finžgarja.

Ljubljanska drama:

Raj potepuhov

Na Silvestrovo se je ljubljanska drama predstavila s tretjo »denarno« igro in v resnici privabila toliko občinstva, da so morali za gledavce uporabiti celo prostor v orkestru. »Raj potepuhov«, šala v treh dejanjih iz znane delavnice Engela in Horsta je obrtniško delo, ki mu gledač v teatralno zgradbo od začetka in konca že vse vneprej. Zanimivo je, da tak obrtnik večkrat zna bolje graditi kot prizadevan umetnik, saj ga ne ovira noben pomislek, nič ga ne boli in ne zanima preko že danih oblik, in njegova spretnost je povprečnejša že moštvo. Tako si lahko razlagamo zadovoljnost velike večine občinstva in vse njegovo povprečnost željno zadoščenje. Tako se je danes preokrenil boj s pošastjo krize; pokazalo se je, da ta kriza ni samo denarna, ampak kar prav v gledališču vidimo, resnično duhovna kriza. Ljudje ne želijo več resnobe ampak v dejanju kažejo svojo voljo, da nečemu nečemu več razmisli. Za gledališče so ta znamenja odločilnega pomena, zakaj razmere same in krak po kraku ogrožajo zvestobo do umetnosti. In naš igralec, ki je gotovo resnobnejši človek kakor so gledališki krmari, doživlja resnično bridkost svojega poklica. Že davno je nehal biti burke, ki na robu življenja in družbe prodaja samega sebe za prikrčeno vstopnino — danes se zdi, kakor da se sredi dobre družbe in rednega življenja mora razkazovati v pustni šari, zato ker naša dobra družba tako hoče. Prav zaradi tega nečastnega pritiska na današnjega igralca ni mogoče v takih primerih govoriti o igrarčevi tvornosti in najrajši zamočimo tudi njegovo uslužnost in slučajno spretnost v jarmu gospodarske in duhovne krize. Mislim, da smo s tem krivični samo tistemu, ki se je zaradi svojega srečnejšega temperamenta preživel v glumu kot njegov občutljivi tovariš, ki hoče ostati zvest svojemu notranjemu gospodarju.

Da se preko načel častno izmotamo iz zadrege, v katero nas silijo nižje sile, moramo vendarle ohraniti čast šale in poškati njeno splošno vrednost. Smeh v resnici človeka sprošča in osvobaja celo pred lastnim notranjim mrkom — samo komedijsko porogljiv ne sme biti. Tudi vsakdanja burka potrebuje oblikovne kulture in tvorne duha, da ogreje. Naše predstave, ki jih dajejo najširšemu občinstvu, pa se zdijo improvizirane in postavljene v prevleki hrup. Tudi »Raj potepuhov« si lahko mislim kot gledališko šalo, katero igrajo ljudje s suverenim razmerjem do svoje snovi, kot pravo lahko igranje in ne kot okoren boj z besedami in kretnjami. Brez zlahtnosti ni umetnosti. Sicer pa delo samo kar kliče po Milčinskem »Ciganih«, ki bi z nekaterimi nebeštvenimi črtami prav dobro poskrbeli za domačo šalo in vsaj tako šablona niso, kakor je Raj potepuhov. F. K.

★

V 4. številki »Drama«, kjer je več poljudno strokovnih člankov v smislu odrske izobrazbe, moramo zlasti imenovati lepe uvodne besede pisatelja in dramatika F. S. Finžgarja, ki nazorno razgrinja pomen »teatra«, ro deželi. Po začetnih poizkusih z raznimi Prihli Herodi se je razvil dramatsko življenje pri nas z neodoljivo silo. Zraslo je nad 300 000. Toda na teh odrih ni bilo več Herodejev, marveč »kulturno razbijač« življenje, ki je bilo v množice naroda. Premnogi ti podeželski odri so bili tehnično tako odlični, da bi bili v čast mestu. Igralci niso več po šolsko deklamirali, premnogi niso več podajali le sebe, svoj naravni karakter: so že ustvarjali. In če se je še režiserji posrečilo, da je vloge določil takim, ki jim je sam Bog že napisal take vloge v življenje, je tudi najpreprostejši oder dal toliko srca in duše, da si ga bil vesel.

K nastopu gđ. Mezetove v naši operi. V sobotnem kulturnem obzorniku je naš dopisnik omenil, da je pevka studirala na našem konservatoriju. Brepenenje po popolnejšem izoblikovanju glasu pa jo je privedlo k privatni pedagogiji. Kmalu nato pa jo je po trpkih preizkušnjah našega tipičnega ubožstva in nerazumevanja vendar vodila pot na Dunaj k priznani pedagogiji in pravi umetnici. Tudi naš glasbeni poročevalec v večerajšnji pohvalni kritiki pevkinoga opernega debuta omenja zopet le dunajsko šolo. Opozorjeni, da smo vzbudili upravičen videz, da omlačujemo domači glasbeni zavod, pojasnjamo prijateljem ljubljanskega konservatorija, da tako nikakor ne mislimo, temveč njegovo umetnostno delovanje visoko cenimo. bolj od tujega. Pevka sama je pet let studirala tu in zavod je je odlično klasificiral. Gotovo je tu dobila temelj izobrazbe, ki jo je v nadaljnjih študijah

Gospodarstvo

Enotna ureditev obresne mere za vse vloge pri zadrugah in regulativnih hranilnicah

Obe zadrugi zvezi v Ljubljani: Zadruga zveza in Zveza slovenskih zadrug pozivljata svoje članice, da naj velja pri njih za vloge tale obresna mera: nevezane 4, vezane na trimesečno odpoved 5%. Ravnotako so regulativne hranilnice določile obresno mero za stare vloge, plačljive brez odpo-

vedi na 4, na odpoved pa na 5%. To pomeni tako pri zadrugah kot pri regulativnih hranilnicah znižanje za 1%.

Poleg tega plačujejo regulativne hranilnice v Sloveniji za nove vloge počeni s 1. januarjem 1934 največ do 6% obresti.

Zakon o popustih v Nemčiji

Dne 1. januarja je stopil v veljavo tudi zakon o rabatih, ki odpravlja umazano konkurenco na tem polju.

Tako ne sme skonto za takojšnja plačila presežati 3% cene blaga ali službe. To velja le za prava takojšnja plačila. Kdor dovoli skonto, mora to odbiti od cene ali pa izdati dobropise, ki se morajo vnovčiti v gotovini. Promet blaga, ki je odvšen od izplačila dobropisov, ne sme biti višji kot 50 mark. Če se pri konzumnem društvu deli dobitek članom, ne sme znašati popust več kot 3%.

Blagovne hiše, konzumna društva in podjetniški konzumi ne smejo dovoljevati skonta za takojšnja plačila v gotovini.

Popusti pri množini blaga se smejo dovoljevati v običajni meri ali s tem, da se da gotova količina blaga ali pa znižana cena. To velja tudi za večkratne obrtniške storitve ali pri prodaji stalnih ali vrstnih kart.

Posebni popusti se morejo dovoliti osebam, ki rabijo blago za izvrševanje svojega poklica, velikim odjemalcem in uslužbenecem lastnega podjetja.

Za kršitev predpisov so določene denarne kazni. Kdor pa je bil že večkrat denarno kaznovan, lahko dobi tudi zaporno kazen.

Stanje Narodne banke

Dne 31. decembra je bilo stanje Narodne banke naslednje (v milij. Din. v oklepajih razlika v primeri s prejšnjim izkazom):

Aktiva: zlato 1794,5 valute — (—0,7), devize 111,2 (+4,4), podlaga skupaj 1906,2 (+3,7), devize izven podlage 54,5 (—14,3), kovani denar 240 (—34,2), posojila: menična 1808,7 (—13,1), lombardna 293,1 (—12,1), drž. dolg 1715,6 (—4,7), začasni predjudni državi 600,0, efekti 11,8 (—1,6), ef. fondov 66,7 (+12,8), nepremičnine 153,7 (—8,5), razna aktiva 115,1 (—116,9).

Pasiva: rez. fond 84,3 (+14,8) — ost. fondi 13,8 (+5,2), bankovci 4327,2 (+150,0), drž. terjatve 7,3 (—0,2) žiro 474,4 (—174,8), razni računi 549,3 (—13,8), skupno obv. po vidu 1031,0 (—161,2), obveznosti z rokom 1106,3 (+13,0), razna pasiva 222,9 (—210,7).

Odstotek kritja 35,57 (35,43), od tega samo v zlatu 33,50 (33,43) %.

Boj za zlato v letu 1933

Naslednji pregled nam kaže pregled zlatih zakladov posameznih emisijskih bank na koncu leta 1933. (v oklepajih so podatki za konec leta 1932; vse vsote so v milijonih mark):

USA 16.847 (16.978), Francija 12.657 (13.653), Anglija 3.869 (2.447), Španija 1.831 (1.829), Švica 1.618 (2.001), Belgija 1.592 (1.515), Italija 1.565 (1.200), Holandija 1.553 (1.742), Nemčija 391 (377), Švedska 292 (231), Romunija 247 (239), Poljska 223 (236), CSR 212 (212), Danska 149 (149), Norveška 133 (133), Jugoslavija 132 (130), Portugal 130 (97), Avstrija 111 (88), Madžarska 57 (57), Latvija 37 (28), Finska 34 (32), Danska 24 (17), Litva 21 (20), skupno 43.763 (44.024) milijonov mark. Zlati zakladi emisijskih bank so se zmanjšali, ker so za sebniki pokupili velike vsote za težaviranje.

Promet novosadske borze v letu 1933. je znašal 15.170 vag. (1932 14.130). Največ prometa je bilo v kornizi 9336 (2639), v pšenici 3237,5 (2707,5) vag., v mlinskih proizvodih 1500 (1900) in raznih vrstah blaga 596,5 vag. V drugi polovici lani je imela borza samo 5 senzalov. Razsodišče je imelo manj dela, vloženih je bilo 1213 (1684) ložb; povečale pa so se ekspertize od 235 na 376 kufajev.

Nova delniška družba, Banjska uprava je dovolila osnovanje delniške družbe »Automontaža«, delavnica d. d. v Ljubljani. Glavnica znaša 500.000 Din (500 delnic po 1000 Din nominala). Ustanovitelji so: ing. Bloudek Stanko Graner Hinko jun., Tichomil Jenko in Ljubič Josip.

Nova tekstilna tovarna, »N. Fr. Pr.« poroča iz Prage, da se pogaja družba Cosmanos z jugoslov. tekstilnimi tvornicami Mautner o ustanovitvi nove tiskarije, ki bo zalagala vse Balkan. Cosmanos bi dala firmo in stroje ter uvedla produkcijo. Dve tovarni od te družbe stojita že dalj časa.

drugod nadaljevala, smotrno razvijajoč uspešno doma dobljeno osnovo.

Ivan Bunin: Gospod iz San Franciscas. Založba »Hram«, Ljubljana, 1933. — Ker je bil Bunin vprav letos nagrajen z Nobelovo nagrado, je prav, da smo Slovenci dobili eno izmed njegovih najlepših novel, »Gospoda iz San Franciscas«. Z zrelin realizmom in hladno ironijo riše Bunin pot »Gospoda iz Franciscas« v Evropo; življenje bogatev in kurjačev na ladji s tisto znano socialno razlikostjo, življenje v Neaplju in končno na Capriju, kjer je živel s svojo rodino v sobanah knezov; a ko je nenadno v obednici nastopila kap, ga je slučajno prenesla — da ne bi s smrtjo molil gostov — v najelabse prostore, kjer je izdihnil, nato pa ga je skrivaj dejala v zaboj za sodo (bogataša prve vrste) in ga z isto ladjo, ki ga je zdravega pripeljala iz Amerike, vrnila v San Francisco. Zgoraj je šumelo življenje, spodaj, v drobu ladje, pa se je vračal v Ameriko bogataš, do katerega ni imela smrt najmanjšega spoštovanja! Kakor v vseh svojih delih je B. tudi tu do bolečine hladen realisti, ki brezobzirno razkriva najslabšo stran človekovo. Tudi v ostalih dveh novelah »Sine in »Ignate« je B. razkril človeka s slabe strani, zlasti v poslednji je toliko grobega naturalizma, da ni primerna za mladino.

Ocena »Levstikovega Zbornika« v slovenskem liter. kritičnem časopisu. Lektor jugoslovanskih jezikov na univerzi v Pragi dr. J. Stanislav priložuje v »Elanu« (št. za december 1933) kratko oceno zbornika razpravo, ki so ga izdali pod jesen ljubljanski študentje slavistike. Najprej na kratko označuje Levstikov pomen v zgodovini slovenskega slovstva in slovenskega naroda ter preide na posamezne prispevke v knjigi, ki jim nakaže v nekaj besedah problem in vsebino. Zaključuje s sodbo, da celotni zbornik mladih slavistov napravlja najlepší vtis, je pisan s pridnostjo in treznostjo ter tako tvori lep prinos slovenski literarni zgodovini in je lepa počastitev spomina velike Levstikove osebnosti.

Borza

Dne 3. januarja 1934.

Denar

Berlin, Curih, London in Newyork so ostali neizpremenjeni. Popustila sta Amsterdam in Praga. Narasli so pa Bruselj, Pariz in Trst.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 9,12, na zagrebški po 9,05. Grški boni so notirali v Zagrebu 34 bl.

Ljubljana. Amsterdam 2302,07—2313,43, Berlin 1365,14—1375,94, Bruselj 796,07—800,01, Curih 1108,35—1113,85, London 185,86—187,46, Newyork 3586,05—3614,31, Pariz 224,49—225,61, Praga 170,12—170,98, Trst 300,57—302,97.

Promet na zagrebški borzi znaša brez kompenzacij 51.528 Din.

Curih. Pariz 20,26, London 16,80, Newyork 325,75, Bruselj 71,825, Milan 27,17, Madrid 42,50, Amsterdam 207,50, Berlin 123,30, Dunaj 72,80 (58), Stockholm 86,60, Oslo 84,40, Kopenhagen 75, Praga 15,35, Varšava 58,05, Atene 2,95, Carigrad 2,505, Bukarešta 3,05.

London. Newyork 5,165, Pariz 83¹¹/₁₆.

Zlato v Londonu 127/6.

Vrednostni papirji

Vojna škoda in begluške obveznice so se danes uvrstile, dočim so drugi državni papirji ostali v glavnem neizpremenjeni. Promet je znašal: vojna škoda 1000 kom., 7% invest. pos. 50.000, begluške obveznice 100.000, PAB 100 kom. po 233, 235, 237.

Ljubljana. 7% inv. pos. 54 den., agrarji 26 d., vojna škoda 296 den., begl. obv. 37 den., 8% Bler. pos. 38 den. 7% Bler. pos. 35 den., 7% pos. DHB 52 den.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 53—54 (52), agrarji 26,50—27,50, vojna škoda 297—298 (297), 2. 290—291, 3. 288—291 (288), 4. 287 den., 6% begl. obv. 37,75—38,50 (37,50, 38), 8% Bler. pos. 38—39, 7% Bler. pos. 35—36, 7% pos. DHB 53-56.

Delnice: Narodna banka 3800 den., Priv. agrar. banka 235—237 (233, 235, 237), Impex 50 den., Isis 10 den., Trboveljska 125—130.

Belgrad. Narodna banka 3850 den., Priv. agr. banka 232—234 (234), 7% invest. pos. 54,50—55, agrarji 26,50—29, vojna škoda 297,50—298,50 (298, 298,50), 2. 290 zaklj., 3. 290 den (290), 6% begl. obv. 38,65—38,75 (38,75, 37,75), 8% Bler. pos. 37,50—39 7% Bler. pos. 35—36.

Žitni trg

Domači trg je miren. Cene so neizpremenjene, vendar izkazujejo lahko tendenco k popuščenju. Za koruzo je edino povpraševanje iz inozemstva.

Živina

Ljubljanski živinski sejem 3. januarja 1933. Pri-gnanih je bilo (v oklepajih število prodanih glav): 82 (9) konj, 100 (30) volov, 31 (16) krav, 16 (7) telet, 13 (10) prašičev in 67 (52) prašičkov za rejo. Cene so bile sledeče (v Din za kg žive teže): voli 1. 4—4,50, II. 3,50—4, III. 3—3,50, krave debele 2,50 do 3, klobasnice 1,50—2,50, teleta 5—6, prašiči 7 do 8,50; nadalje so bile cene za komad v Din: konji 500—3500 in prašički za rejo 125—200. Cene ne izkazujejo nobenih znanih izprememb.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 4. januarja: 12.15 Reproduc. citrški koncert, 12.45 Poročila, 13.00 Čas, Operne fantazije na ploščah, 18.00 Molva in kvas, različna testa (ga. Svetelova), 18.30 Srbohrvaščina (dr. Rupel), 19.00 Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj), 19.30 Plošče po željah, 20.00 Klavirski koncert prof. Mihovila Logara, 20.30 Narodne pesmi v tercetu (sestre Stritar), 21.00 Radio orkester: Valčkova ura, 22.00 Čas, poročila, Radio-jazz.

Petek, 5. januarja: 12.15 Reproduc. koncert slov. narodnih v duetih — 12.45 Poročila — 13.00 Čas, cigani svirajo v reproduc. glasbi — 18.00 Zabavno predavanje (Viktor Pirnat) — 18.30 Ob Erjavčevi 100letnici (dr. Slodnjak) — 19.00 Sokolstvo — 19.30 Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka) — 20.00 Prenos iz Zagreba: Koncert — 22.00 Čas, poročila, reprodukcija Smetanovega godalnega kvarteta »Iz mojega življenja«.

Drugi programi

Četrtek, 4. januarja:

Belgrad: 16.00 Koncert učencev osnovne šole, 20.00 Jugoslovanske pesmi, 20.30 Simfonični koncert (radio orkester in solisti). — Dunaj: 17.30 Pesmi in arije, 19.00 Lahaška glasba radio orkestra, — Budimpešta: 12.05 Koncert vojaškega orkestra, 13.30 Koncert ruskih balalajk, 17.30 Narodne pesmi s spremljavo ciganskega orkestra, 19.00 Violinski koncert. — London: 20.00 Orkester, 21.00 Vojška godba. — Praga: 16.00 Orkester, koncert — 17.25 Vokalni koncert, 21.15 Koncert v proslavo J. Suka. Rim: 17.00 Vokalni in instrum. koncert, 20.10 Vokalni koncert, 20.40 Koncert vojaške godbe. — Varšava: 16.55 Klavir, koncert, 20.00 Lahaška glasba

Petek, 5. januarja

Belgrad: 16.00 Samospevi — 20.00 Prenos koncerta iz Zagreba. — Zagreb: 20.00 Smetanov koncert za čelo in orkester — 20.30 Vokalni koncert St. Ivelja — 21.00 Aktovka, dram, prizor — 21.30 Jugosl. narodne pesmi. — Dunaj: 12.00 Radio orkester — 17.15 Petje in klavir — 19.05 Koncert dunajske glasbe. — Budimpešta: 13.30 Ciganska kapela — 18.30 Klavirski koncert

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Kmečko dekle
išče službo k boljši družini. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (a)

Kovaški pomočnik
vojaščin prost, 23 leten, išče službo. Nastopi takoj. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (a)

Za hlapca
bi šel 20 letni mladenič, vaje vsega kmetijskega dela. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 65. (a)

Službodobe

Trgovski pomočnik
se sprejme v trgovino na deželo. Ponudbe z zahtevkom je poslati na upravo »Slovenca« pod »Nekadilec« št. 75. (b)

Stanovanja

Trisobno stanovanje
takoj oddam. Riharjeva ulica št. 6. (c)

Opremljena soba
komfortna, v bližini glavnega kolodvora — 300 do 350 Din — se odda gospodu. — Kolodvorska ulica 28/II, Fels. (s)

Veliko prazno sobo
pripravno za stanovanje ali obrtnika (-co) odda takoj Ciglič, Mestni 11/L

Vajenci

Krojaškega vajenca
sprejem; prednost dam tistemu, ki ga obenem veseli pomagati cerkovniku. — Menard Franc, St. Vid. (v)

Pekovskega vajenca
z nekaj plače mesečno in z vso oskrbo v hiši takoj sprejem. Naslov: Ivan Rozman, Videm, Dobropolje. (v)

Dijaki

Dva dijaka
iščeta v centru stanovanja. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »250 D« št. 61. (D)

Ženitbe

Bodočnost
Dobro vpeljana trgovina išče mladeniča s primernim kapitalom za nadaljevanje. Eventuelna možnost z mlado inteligentno hčerko ima prednost. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sreča« št. 15167. (ž)

Glasba

Redka prilika!
Kratek klavir, izredno dobro ohranjen, naprodaj za 3000 Din. Cerkvena ulica 21/I, vrata 13. (g)

Pohištvo

Ženinom, nevestam!
Pohištvo iz zaloge kupite vsled solidnega izdelka najceneje edinole pri Avgustu Cernetu, Zgornja Siska, Vodnikova 122, postajališče Heinrichar. (s)

Posrestva

Hišo
z dobro vpeljano gostilno — v Kozjem — prodam ali dam v najem. Pirhov Zani. (p)

Prodamo

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trdniki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg

Cvetlični med
garantirano naraven, 10 kg 156 Din, 30 kg 400 Din, franko kupčeva postaja, razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Jabolka
namizna, zbrana po 5.—, kanada po 6.— Din kg. Razpošiljam v zabojih 30 in 50 kg franko skladišče. Videmšek, Maribor, Korosčeva ulica 23. (l)

Šivalni stroj
pogrešljiv, poceni napredaj. Dvočakova ulica 3, I. nadstropje, levo. (l)

Kupimo

Reducirna pipa
z manometrom za stajni zrak oziroma kisik se takoj kupi. Ponudbe pod »Dobro ohranjena« št. 91 na upravo »Slovenca«. (k)

Vaskovrstne zlato kupuje
po najnižjih cenah CERNE. juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Voziček
globok, dobro ohranjen, kupim. Naslov v upravi »Slovenca« št. 30. (k)

Obrt

Galoše
popravlja najboljšo Gumi-klinika, Tyrševa 9. (t)

Koruzo za krmo
oddaja najceneje veletrgovina žita in moka A VOLK, LJUBLJANA Redljiva cesta 7a

Telefon 2059

Premog suha drva
Pogacnik, Bohoričeva ulica 5

Inserirajte

v 'Slovencu'

Obvestilo

Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani otvori dne 5. januarja 1934 v zgradbi Podpornega društva železniških uslužbencev in upokojevcem v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 25 (preje hotel Tratnik) za člane zadrug včlanjenih v Zvezi nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev

zadružno prenočišče

Na razpolago so udobne sobe z eno, dvema in tremi posteljami. Cene: Soba s toplo in hladno tekočo vodo, centralno kurjavo, kopalnico in takso od 16 Din do 22 Din za osebo.

Prenočevati morejo železničarji, učitelji in drugi državni in samoupravni uslužbenci in upokojevcem (ter njihovi družinski člani), ki so člani katerekoli zadruge, ki je včlanjena v Zvezi nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev. — Državni uslužbenci Poslužujte se te koristne in potrebne zadružne ustanove in prenočujte v zadružnem prenočišču.

NABAVLJALNA ZADRUGA USLUŽBENCEV
DRŽAVNIH ŽELEZNIC V LJUBLJANI.

Vsem, ki so blagega pokojnika poznali, naznanjamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dobri mož, stari oče in tast, gospod

VELKA VRH FRANC

posestnik v Savljah

danes opoldne v 69. letu starosti.

Delo je dokončal, vero ohranil, daj mu plačilo, o Gospod, saj Tebe imel je zmerom najraje.

Pogreb bo v petek dopoldne ob 9 z mašo.

Savljah, dne 3. januarja 1934.

Žalujoči ostali.

Zapustila nas je za vedno naša nad vse ljubljena mati, gospa

KRISTINA JAKIL

posestnica

danes, dne 3. t. m. ob 5 zjutraj, v 70. letu starosti, previdena s tolažili svete vere.

Pogreb bo v četrtek, dne 4. januarja 1934 ob pol štirih popoldne od doma žalosti Prisojna ulica 1 na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 3. januarja 1934.

Žalujoči rodbini
Jakil - Hočevar.

Umrli mi je moj nadvse ljubljani mož, brat, svak, stric, gospod

Andrej Rožman

starešina-preglednik finančne kontrole

danes, dne 2. januarja 1934, v 55. letu starosti, po mukopolnem in dolgem trpljenju, previden s sv. zakramenti.

Pogreb nepozabnega se bo vršil po prevozu iz Sevnice na Videmsko pokopališče v petek, dne 5. januarja ob 16. uri.

Sevnica, Videm, Brežice, dne 2. januarja 1934.

Žalujoča žena in ostalo sorodstvo.

Aleksandra Rahmanova:

Dijaštvo, ljubezen, Čeka in smrt

Ljubov Vasiljevna, zdravnica, danes zdrava zapuška barako. Pri odhodu nas je še prosila, naj pazimo na Nemko Greto, ker sicer ne bo z njo nič. Toda samo Fekljuša je zmožna skrbeti za Greto. Ze hodi po sobi in v njenem dolgem halatu, s svojimi dolgimi udi spominja na oblečeno opico. Zelo sva postali prijateljici in kramljava po cele ure. Silno mi je všeč zaradi otroških sodb in navčnih nazorov. Danes mi je popolnoma resno pripovedovala, da živi v njeni vasi čarovnica, ki zna ljudem petelina v trebuh včarati. Nesrečnež, ki ga začara, potem samo kikirika in mora bedno poginiti. Imena domače vasi se pa še vedno ne more spomniti in revica se boji, da bo morala vse življenje prebiti v tifusni baraki. Začela sem jo poučevati v branju.

Tudi s Tasjo se prav dobro razumeva. Večkrat mi pravi:

»Oh, Alječka, ko bi mogla biti samo en dan na Vašem mestu! Imela bi starše, stanovanje, dobre znanke! Pol življenja bi dala za en vaš dan!«

Večkrat se obrne in joka v blazino, če vidi, ko moji starši skozi okno gledajo na me.

»Alja in če me kdaj srečate na ulici, me gotovo ne boste hoteli poznati!« je rekla nekoč; po-
nebo jo trapi misel, da bi bili moji starši zelo nezadovoljni, ko bi vedeli, kakšna ženska leži poleg mene.

10. februarja 1919.

Danes je prišel k oknu Saša Govorov. Težko sem ga prepoznala v visoki papahi in uniformi. Vstopil je kot dobrovoljec v belo vojsko. Žalostno me je gledal. V pismu, ki mi ga je izročila strežajka, mi piše, da ga je »belo gibanje« razočaralo,

da tudi Belí uganjajo krutosti, da zaledje noče utrpiti nikakih žrtv, da eni popivajo, ljubimkujejo in se razuzdajajo, dočim drugi življenje tvegajo. Pismo je bilo brezupno. Bobyljeva, ki že lahko hodi po hodniku, govori, da Rdeči kmalu zopet pridejo, in mene je danes zjutraj takole nagovorila:

»Dobro jutro, golobčica! Ne boš se več dolgo potikala po svetlu Rdeči že prineso zopet red v mesto! Zdaj ne bodo več tako neumni kot prvič! Zdaj bodo sploh vsakega ustrelili, kdor ima bele roke in bel ovratnik!«

Njene besede me silno straše. Moj Bog, ali res zopet pridejo Rdeči? Ali bo zopet grozno »streljanje« vladalo Rusiji?

11. februarja 1919.

Vera Ivanovna je zelo slaba. Noče se ji vrniti zavest in v vročini neprestano govori o svoji bedi. Moškim očita, da ne znajo ljubiti, ampak samo jemati, in svojemu možu, da anatomijo bolj ljubi nego ženo. »Zdaj bom umrla in ti ostaneš tu s svojo anatomijo!« je kriknila. Njeno blodno govorjenje nas vse napravlja otožne in obupane.

Danes so privedli k nam, trgovčevu ženo; nalezla je na kupčijemskem potovanju v Omsk. Tudi ona zmešano govori, pa ne o pokopani ljubezni, ampak o čokih sladkorja, sodih zmata in prekajeni ribi.

12. februarja 1919.

Tasja je danes slabe volje.

»Oj, saj sem ljubeza Boga vendar samo nalagala!« pravi. »Saj en pojdem kot delavka v tovarno!«

Tudi parfumira se zopet in si je kokešno ovila glavo z ruto iz rdeče svile.

»Oh, da sem poginila! Pobjoljšati se ne morem, kazni božji pa tudi ne morem uiti. Prej ali slej me bo izplačal!« je rekla, ko se je ostrkala z vlijčnim parfumom. Vera, da ni mogoče ubežati kazni božji, me je zelo genila.

13. februarja 1919.

Danes so bila vrata na hodnik napol odprta in Bobyljeva mi je pokazala vojaka, ki je sedel tam in se grel na solnčnih žarkih.

»Tega bodo Belí kmalu ustrelili!« je rekla.

»Kako to?«

»Služil je v rdeči vojski in nekega buržuja v mestu ubil. No, zato ga bodo ustrelili. Prišli so že parkrat ponj, pa zdravnik pravi vselej, da še ni čisto okreval po tifusu. Šele ko bo zdrav, ga lahko vzamejo s seboj.«

Čudila sem se, da je Bobyljeva to pripovedovala čisto mirno, skoraj dobrodušno. Ko sem jo vprašala, zakaj je tako mirna glede tega slučaja, je rekla:

»No, to je vendar čisto jasno! Belí so za to, da streljajo Rdeče, in Rdeči, da streljajo Bele!«

Zrak v naši sobi postaja vedno slabši. Vera Ivanovna moči, prav tako trgovčeva žena in Nemka in sester kar ne moremo pripraviti do tega, da bi se vsaj včasih kaj pobrigale za nas. Posejajo v kuhinji in se zabavajo z okrevajočimi vojaki. Pravi, da jih ne veseli, skrbeti za buržujke, saj pridejo kmalu Rdeči in nas itak postrele.

Danes sem poskusila malo vstati, pa sem morala takoj zopet leči.

Glaša nam je danes vsem odvzela zvonce in rekla, naj jo pustimo v miru. Od vseh sester je ostala samo ena, ki za nas skrbi, Letonka Meta, tiho, skromno dekle; žal, da je samo vsak drugi dan tu.

14. februarja 1919.

Vera Ivanovna je vedno slabša; ima že gnojne rane od ležanja. Sestra Glaša jo je danes udarila, ker moči posteljo. Prvič v življenju sem videla, da človek tepe slabotnega človeka, ki se ne more braniti.

»Glaša!« sem se zgrozila. »Ali ste ob pamet?«

»Hm, zakaj mi pa malič postelj!« je odgovorila.

rila in jo še enkrat močno udarila po licih. Vera Ivanovna je začela jokati kot malo dete.

Pri viziti je zdravnik povedal Tasji, da jutri že lahko zapusti bolnišnico. Namesto da bi se veselila, kot vsaka druga, ki doživi zaželjeni dan, je v hipu začela tuliti.

»Kam naj pa grem? Saj nimam doma in nikogar na svetu! Pustite me, da ostanem tu, vsaj kot sestra!«

Zdravnik ni bil nič kaj voljan, obljubil pa je, da bo premislil.

Ko je bila vizita končana, je Tasja neprestano govorila, kako srečna bo, če postane strežajka. Uboga Tasja; mislim, da samo vara samo sebe: težko ji bo še kako delo ugajalo.

15. februarja 1919.

Vse sestre pravijo, da imajo mene najrajši, ker ničesar ne zahtevam in sem z vsem zadovoljna.

16. februarja 1919.

Danes se je nenadno razlegnilo iz moškega oddelka strašno rjovenje in nekdo je hitro stekel mimo odprtih vrat naše sobe.

»O, golobček moj!« je rekla Bobyljeva. »Oh, ali je zdaj vendar dojel, da ga hočejo Belí ustreliti! Včeraj sem mu povedala; kako se zdaj razbura!« Mala, debela Bobyljeva z bledim obrazom in s pogosto mreno v očeh je bila ko živi zločed.

Vojak Alfjorov je tekal ko blazen po hodniku sem in tja. Sanitežji so tekli za njim, ga zgrabili in ga s prisilnim jopičem z dolgimi rokavi privezali na postelj. Zdaj leži tam in neprestano kriči:

»Nočem umreti! Nočem umreti!«

Nehote mislim, kako je nedavno sedel na hodniku na solne in se zdel srečen, ker je okrevljal. Takrat je obraz razodeval neumnega, dobrodušnega knežkega fanta; nisem si mogla misliti, da bi ta človek koga ubil.